

**TÜRKİYE
DİYANET
VAKFI**

AĞUSTOS - EYLÜL 1998 - SAYI : 59

haber bülteni

**Yeni Eğitim - Öğretim Yılı ve
Türkiye Diyanet Vakfı**

Türkler ve İslâmiyet

Kocatepe Camii

Büyük Türk Âlimi

Birgivi

**1999 Kutlu Doğum Haftası'nda
düzenlenecek yarışmalar belli oldu:**

- **Çocuk Şarkıları ve Nâhileri Güfte Yarışması**
- **1999 Yılı İslâm Araştırmaları Ödülü**
- **2000 Yılı İslâm Araştırmaları Ödülü**

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

HABER BÜLTENİ
AĞUSTOS - EYLÜL '98
SAYI : 59

SAHİBİ

Türkiye Diyanet Vakfı Adına
Mehmet KERVANCİ
Genel Müdür

Yayın Koordinatörü

Süreyya BALKIŞ
Genel Müdür Yardımcısı

Yazı İşleri Müdürü

Yusuf ERDOĞDU
Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler
Müdürü

Yayına Hazırlayan

Mehmet Şükrü EROĞLU
Yüksel SEZGİN

Grafik & Mizanpaj

Hasan ÇALIŞKAN

Dağıtım Sorumlusu

Fehmi YILMAZ

Adres

Dr. Mediha Eldem Sokak No: 72/B
06640 Kocatepe - ANKARA
Tel : 417 12 35 • Fax : 417 12 45

Baskı

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
YAYIN MATBAACILIK ve TİCARET İŞLETMESİ
Bayındır Sokak No: 55 • Kızılay - ANKARA
Tel: 425 27 75 • Fax : 417 00 09

Renk Ayrımı

ÇÖZÜM - 425 51 05 ANKARA

İÇİNDEKİLER

Başyazı 1

Yeni Eğitim - Öğretim Yılı ve

Türkiye Diyanet Vakfı 2

PANEL

Türkler ve İslâmiyet 10

MAKALE

Hz. Peygamber (S.A.V.)'in Çocuk Eğitimindeki Metodu 17

Kocatepe Camii 20

Büyük Türk Âlimi **Birgivi** 24

1999 Kutlu Doğum Haftası'nda Düzenlenen Yarışmalar

● Çocuk Şarkıları ve İlahileri Güfte Yarışması 26

● 1999 İslâm Araştırmaları Ödülü 28

● 2000 İslâm Araştırmaları Ödülü 29

Şube Faaliyetleri 30

DERKENAR

Alevilik - Bektaşilik Tartışmalarında Üslup ve Seviye

Mehmet Erdoğan 32

Başyazı

Yeni bir eğitim-öğretim yılının başındayız. Okulların açılmasıyla birlikte çocuklarımız yeni bir heyecanla okullarına gidiyorlar. Bizler de çocuklarımız kadar heyecanlanıyor ve onlardan çok şeyler bekliyoruz. Beklenti içinde olmakla aslında pek de haksız sayılmayız. Ancak çocuklarımızdan başarılı olmalarını isterken, kendi vazifelerimizi de gözardı edemeyiz.

Cocuklar çiçek gibidirler; ilgi, sevgi, bakım isterler. Sadece maddi ihtiyaçlarını karşılamak çoğu zaman yeterli olmaz. Çocuğun ruh halinden tutun da, çevresine, ilişkili kurduğu kişilere, davranışlarıyla bize vermek istediği mesajı dikkat etmek ve bize güveninin gittikçe artması için ilimizin azalmaması gerekir. Aksine bir durum, çocuğu bizden uzaklaştırır.

Eğitimin, İnsana yatırımın, gençliğe ve çocuklarımıza sahip çıkmanın, eğitim öğretim kurumlarına sahip çıkmanın, çocukların ruh hali ve maneviyatını önemsenmenin gerekliliği konusunda sözü uzatmaya ihtiyaç yoktur. Çünkü artık bunun önemi herkes tarafından bilinmektedir. Bu konuda dikkat edilmesi gereken, yerinde ve zamanında müdahale, gençliği ihmal etmemektir. "Bugünün işini yarına bırakma!" diye atalarımızın güzel bir sözü vardır. Bazen yarın çok geç olabilmekte, ihmalkârlığımız bize pahalıya mal olmaktadır. O halde yapılması gereken, fert olarak, kurum olarak çocuklarımızın eğitim ve öğretimi konusunda üzerimize düşeni yapmaktır.

Bilindiği gibi **kalkınmada en önemli ve değerli kaynak insandır**. Yüce dinimizin yönelişi de insanadır. Onu dünya ve ahirette mutlu kılmaktır. Bu sebeptendir ki, insanın eğitimi ile ilgilenmek, gelecekte huzurlu bir ortam oluşturarak, dinî ve millî kimliğini muhafaza etmenin önemini kavrayacak nesiller yetiştirmek, onları dinî ve dünyevî bilgilerle techiz etmek kalkınmanın vazgeçilmez bir şartıdır.

Özellikle **gençlik konusunda duyarlı olmak**, onların **meselelerine çözüm üretmek**, onları kavganın ve nefretin insanı değil, bilginin ve sevginin insanı olarak yetiştirmek ebeveynlerin yanı sıra resmi veya özel her kurum ve kuruluşun üzerinde durması gereken önemli bir husustur. Çünkü şu bilinen bir gerçektir ki manevî ve dünyevî duygularla dolu olarak yetiştirilen nesil ülkemizi sadece ekonomik plânda değil, manâ plânında, gönül plânında da kalkındırarak, millî ve manevî değerlerimizi, ahlâkî kıymetlerimizi muhafaza edecek ve bu değerleri 21. asra taşıyacaktır. Aksi takdirde gelecek için, değerleri zayıflamış, karakteri yıpranmış, sosyal alanda çöküntüye uğramış, ekonomik alanda herkese muhtaç bir toplumla karşılaşmak kaçınılmaz bir sonuç olacaktır.

Şu günlerde millet olarak hepimiz Cumhuriyetimizin 75. yılını coşkuyla kutluyoruz. Bu vesileyle düzenlediğimiz

Mehmet Kervancı • Genel Müdür

etkinliklerle Cumhuriyetimizin kurucusu aziz Atatürk'e minnettarlığımızı çeşitli vesilelerle dile getiriyoruz.

Cumhuriyetimizin kalıcılığını temin etmek, demokrasi çizgisinden sapmadan ilerlemek ve ülkemizi yüce ideallerle yarınlara taşımak her fert için hem millî, hem de dinî bir vazifedir. Hem dinî hem millî diyorum çünkü güzel dinimiz İslâm ile Cumhuriyeti, demokrasiyi ayrı düşünmek mümkün değildir. Dinimiz ile Cumhuriyetimizi zıt kutuplar olarak göstermek, vatanımızı parçalamak, kavga ve kaos ortamı yaratmak isteyenlerin işidir. Bu noktada bizlere düşen en büyük görev, Cumhuriyetimize sahip çıkacak, dünyevî ve dinî bilgilerle donanmış, idealist nesiller yetiştirmektir.

İşte bunların idrakinde olan Türkiye Diyanet Vakfı, gerçekleştirdiği faaliyetlerde hedef kitle olarak insana yönelmiştir. Vakfımız milletçe dayanışmayı, bütünlüşmeyi, dinimizin birlik, beraberlik, fedakarlık ve yardımlaşma gibi yüce prensiplerini kendisine ilke edinerek, İslâm'ın güzel ahlâk sistemi içinde yer alan; kardeşlik, sevgi, saygı, hoşgörü, yardımlaşma ve dayanışma gibi hasletlerini yaygınlaştırmak suretiyle ülkemizin maddî ve manevî kalkınmasında önemli bir hizmet gerçekleştirmektedir. Bu hizmetlerin başında da eğitim gelmektedir. **Türkiye Diyanet Vakfı eğitime yönelik faaliyetleriyle hem devletimize önemli ölçüde katkı sağlamakta, hem de müsait olmayan şartlarda eğitimlerini sürdürmeye çalışan gençlerimize yardımcı olmaktadır.**

Her şey insan içindir. Bu da eğitimle olacaktır. Ama nasıl eğitim? İnançla, ahlâkla ve bilgiyle dolu bir eğitim. Sonuçta dürüst, çalışkan ve güzel ahlâklı bir nesil... Kur'an-ı Kerim'in Hud Sûresi'nin 112. ayetinde de buna işaret edilerek "Emrolunduğun üzere dosdoğru ol" buyurulmaktadır.

Eğitim alanında bir çok hizmete imza atan Vakfımız, İzmir Bornova'da açtığı Özel Bornova Koleji'nde yukarıda ifade edilen espiyi kendisine ilke edinerek eğitim-öğretim vermektedir.

Bültenimizin bu sayısında ağırlıklı olarak Vakfımızın yurtiçine yönelik, eğitim alanında gerçekleştirdiği faaliyetleri bulacaksınız.

Saygılarımla.

Yeni Eğitim - Öğretim Yılı ve Türkiye Diyanet Vakfı

Yarınlarımızın
teminatı olan
gençlerimizin
en iyi şekilde
yetişmelerini
hedefleyen
Türkiye
Diyanet Vakfı,
eğitim alanında
verdiği
hizmetlerle
örnek olmuş
ve
haklı olarak
eğitim
çevrelerinin
ilgi ve
takdirini
toplamıştır.

Vakfımız her türlü dinî ve sosyal faaliyetlerin yanında insanımızın eğitimine büyük önem vermektedir. Çünkü insanı sadece doyurarak, giydirecek, barınacak bir yere oturtarak mutlu kılmak mümkün değildir. Onun mutluluğu kafasının aydınlatılması, kalbindeki boşluğun doldurulması ve sorumluluğunu idrak edecek seviyeye getirmek için bir şeyler öğretilmesiyle mümkündür.

Günümüzde eğitim ve öğretimin önemi daha da artmış bulunmaktadır. Özellikle teknik alanda ulaşılan noktalara varabilmek, insanın bütün problemlerine geniş bir açıdan bakabilmek için ciddi ve disiplinli bir eğitime ihtiyaç vardır. Teknik bir yarış içerisine giren günümüz insanının halâ en önemli problemlerinden birini, hatta birincisini eğitim teşkil etmektedir. Bu

problemi çözen milletler dinî, sosyal ve ekonomik alanlarda büyük başarılar elde etmektedirler. Bunun içindir ki en verimli yatırım akıllı, plân ve programlı olmak kaydıyla insana, eğitim ve öğretime yapılan yatırımdır.

Vakfımız bu konuya özel bir ilgi duymakta her türlü imkanını bu alanda seferber etmiş bulunmaktadır. Gençlerimiz, çocuklarımız nüfusumuzun en önemli ve dinamik kesimini teşkil etmektedir. Gençliğini ihmal eden bir millet kendi insan faktörünü müsbet niteliklerden mahrum bırakmış olur. Bu mahrumiyeti, geleceğin karanlık tablosu, yarınların yokluğu, kıtlığı ve mahrumiyetidir. Vakfımız, senedindeki gaye ve faaliyet doğrultusunda gençlerimizin daha iyi yetişmesini temin etmek amacıyla çeşitli faaliyetler içersine girmiştir.

Yeni öğretim yılında Vakfımızın ile eğitim alanında faaliyet gösteren iştiraklerinden **VETAS**'ın yurtiçinde gerçekleştirdiği eğitime yönelik hizmetleri siz değerli okuyucularımıza aktarmayı uygun bulduk.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın Yurt Hizmetleri

TDV Konya Erkek Öğrenci Yurdu

TDV Kastamonu Kız Öğrenci Yurdu

Türkiye genelinde üniversite sayısının artmasına paralel olarak üniversite gençliğinin de sayısı artmış bu da beraberinde yurt meselesini gündeme getirmiştir. Bu konuda devletimizin omuzlarına binen yükü hafifletmeyi ve yüksek öğrenim gençliğine huzur içinde kalabilecekleri yer temin etmeyi amaçlayan Türkiye Diyanet Vakfı, ülke genelinde büyük üniversitelerin bulunduğu illerde yurtlar inşa ederek hizmete sunmuştur. Zaman içerisinde bu yurtlar, sunduğu hizmet ve sağladığı güven ortamı sebebiyle öğrencilerin ilgi odağı konumuna gelmiş ve aranan bir müessese olmuştur.

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından gerek doğrudan Genel Merkezce işletilen gerek iştiraki olan Vetaş tarafından işletilen Yüksek Öğrenim Öğrenci yurtlarımızda hizmetin en güzelinin verilmesi için azami özen gösterilmektedir. Bu sebeple Vakfımız yurtlarına çocuğunu teslim eden ana-baba tam bir güven ve huzur içinde bulunmaktadır.

Sahasında yetişmiş elemanlarca verilen hizmetlerle yurtlarımızda büyük bir tecrübe kazanılmış ve haklı olarak da yurtlarımız eğitim çevrelerinin ilgi ve taktirini toplamıştır.

Yurtlar ana-baba ve öğrencilerimiz için büyük önem taşımaktadır. Aile ortamı içinde güvenilir, sağlıklı, modern sıcak bir yurt; öğrencinin başarısının ve iyi yetişmesinin şartı olması sebebiyle **Türkiye Diyanet Vakfı** yurtlarında bu hususa azami özen gösterilmektedir. Yurtlarımızda öğrenciyi başarısızlığa, oyalamaya, rahatsız etmeye, çalışmasını engellemeye yönelik hiç bir duruma meydan verilmemekte ve bütün öğrencilerimize birer ana-baba şefkati ile sahip çıkılmaktadır.

En modern şekilde düzenlenen ve modern mânâda hizmet veren yurtlarımızın temizliği, tertip ve düzeni, ısınması, sağlık şartları, sosyal ve kültürel imkanları emsallerine göre üstün olup, bu konuda hiç bir fedakarlıktan kaçınılmamakta, aksi davranışlara da imkan ve fırsat verilmemektedir.

Öğrencilerimiz çalışmaya ve başarılı olmaya özendirilmekte, bu konuda başarılı olan öğrencilerimiz çeşitli şekillerde ödüllendirilmektedir.

Öğrencilerimizin sosyal-kültürel yönlerden yetişmesi için boş zamanlarında geziler, sportif faaliyetler, bilgi yarışmaları, konferanslar düzenlenmekte, öğrenciler için ücretsiz lisan ve beceri kursları açılarak yurtlarımızın her yönü ile canlı ve aktif olmasına çalışılmaktadır.

Yükseköğrenim gençliğine verilen bu yurt hizmeti dışında il ve ilçelerimizdeki şubelerimizce de işletilen 260 civarında orta öğrenim öğrenci yurdunda toplam 20.812 öğrenci barındırılmaktadır.

1998-1999 öğretim yılında Vakfımız Genel Merkezi'nce hizmet verecek yükseköğrenim öğrenci yurtlarımız şunlardır:

Kastamonu Kız Öğrenci Yurdu, Konya Erkek Öğrenci Yurdu, Kayseri Kız Öğrenci Yurdu, Bursa Erkek Öğrenci Yurdu.

Vakfımız bünyesindeki bütün yurtlarımız kaloriferli olup, mesai günlerinde sabah-ak-

TDV Kayseri Kız Öğrenci Yurdu

şam, cumartesi, pazar ve tatil günlerinde sabah-öğle-akşam yemek verilmektedir. Öğrencilerimizin beslenmelerine özen gösterilmekte ve yemeklerin her yönüyle kaliteli çıkması sağlanmaktadır.

Vakfımız Genel Merkezine Bağlı Yükseköğrenim Yurtlarımızın Adresleri ve Telefon Numaraları

Kastamonu Kız Öğrenci Yurdu

İnönü Mah. Sinanderesi No: 6 Kastamonu

Tel: 214 23 94 - 212 20 77 Fax : 212 57 45

Kayseri Kız Öğrenci Yurdu

Deliktaş Mah. Deliktaş Cad. No: 91 Melikgazi/Kayseri

Tel: 225 32 60 -225 50 36 Fax: 225 50 35

Konya Erkek Öğrenci Yurdu

Aydınlıkevler Mah. Gültepe Sk. Selçuklu/Konya

Tel: 245 13 60 - 245 88 21 Fax: 245 13 62

Bursa Erkek Öğrenci Yurdu

İzmir Yolu 15. Km Uludağ Ün. Görükle Kampüsü Yanı Nilüfer/Bursa

Tel: 442 87 33 - 442 87 30 Fax : 442 87 32

Osmangazi Erkek Öğrenci Yurdu

Hamitler Mah. Huzur Cad. Elif Sk. No: 12 Osmangazi/Bursa

Tel: 242 39 68 - 243 72 80 Fax : 243 15 73

İzmir Erkek Öğrenci Yurdu

Vatan Mah. 9105 Sk. No: 46 Yeşilyurt/İzmir

Tel: 243 66 78 Fax: 285 74 72

Isparta Erkek Öğrenci Yurdu

Fatih Mah. 156. Cad. No: 26 Isparta

Fax: 223 21 58

İzmir Erkek Öğrenci Yurdu

Burs Hizmetleri

Vakfımız, en karlı yatırımın insana yapılan yatırıma olduğuna, ülkemizin ancak iyi eğitilmiş insan gücüyle kalkınabileceğine ve yarınlarımızın millî ve manevî değerlerine bağlı olarak yetiştirilecek nesiller sayesinde aydınlanacağına inanmaktadır. Bu sebeple, Vakfımızca her seviyedeki eğitim ve öğretim kurumuna kendi mali gücü nisbetinde destek sağlamış, ders araç-gereç ihtiyaçlarını karşılamış, bu kurumlarda eğitim ve öğretim gören öğrencilere yurtiçi ve yurtdışı bursları tahsis etmiştir.

Yükseköğrenim gençliğinin büyük bir bölümü, orta tabaka ailelere mensuptur. Aylık masrafları, aile gelirlerinin önemli bir kısmına tekabül etmektedir. Öğrencilere karşılıksız burs imkânı sağlayan Türkiye Diyanet Vakfı, gerek kurduğu sistem, gerek ulaşılan sayı ve sarfedilen kaynak itibarıyla örnek olma vasfını korumaktadır.

Türkiye Diyanet Vakfı yurtiçinin yanı sıra, özellikle Türk cumhuriyetleri ve topluluklarından gelen Türk ve Müslüman öğrencilere de karşılıksız burslar vermektedir.

Vakfımız kuruluşundan bugüne kadar

Ortaöğretim öğrencisi	4.814
Yükseköğrenim öğrencisi	25.055
İmam-hatip lisesini birincilikle bitirip ilahiyat fakültesine devam eden öğrenci	2.300
Yabancı uyruklu öğrenci	1.599
Asistan	326
Master ve doktora	49
Araştırma görevlisi	177
Yabancı dil kurs ücreti karşılanan öğrenci	195
Harç ücreti ödenen öğrenci	36
olmak üzere toplam öğrenciye burs vermiştir.	34.551

VETAŞ

VAKIF ÖZEL EĞİTİM ve ÖĞRETİM
TESİSLERİ TİCARET ve SANAYİ A.Ş.

Özel eğitimin bütün alanlarında faaliyet gösterebilecek şekilde 1996 yılında kuruluşu yapılan şirket, kuruluş tarihinden itibaren; okulu, dershanesi, yurtları ve 150 çalışanı ile önemli ve dev bir müessese olma yönünde emin adımlarla yürümekte ve gelişmektedir.

1998-1999 eğitim-öğretim yılının başladığı bu günlerde **VETAŞ**'ın okul, dersane ve yurtları ile yeni çalışmalarını siz değerli okuyucularımızın faydalanacağı düşüncesiyle tanıtmayı düşündük.

ÖZEL BORNOVA KOLEJİ

1994-1995 öğretim yılında 5 öğretmen ve 80 öğrenci ile eğitime başlayan Özel Bornova Lisesi, 1998-1999 öğretim yılında 500 öğrenci ve 50 öğretmen kadrosuna ulaştı.

Kısa bir süre önce kurulmuş olmasına rağmen her alanda büyük aşama kaydeden Özel Bornova Lisesi, iç donanımındaki mükem-

mellik ve eğitimde yakaladığı kalitenin yanı sıra fiziki görüntüsüyle de büyük bir eğitim kompleksi olma yolunda.

Özel Bornova Lisesi 1998-1999 öğretim yılında, bağımsız dört birim halinde hizmetlerini sürdürmektedir. Bu birimler "Özel Bornova Ana Okulu, Özel Bornova

İlköğretim Okulu, Özel Bornova Lisesi ve Özel Bornova Yüksek Öğrenim Kız Öğrenci Yurdu"dur.

Ana kucağından üniversiteye uzanan bu hizmet zinciri, Özel Bornova Eğitim Kurumları kompleksini oluşturuyor.

Özel Bornova Eğitim ve Öğretim Kurumları bu öğretim yılından itibaren yeni bir görünüme kavuştu. Üç yıldır lise binası bünyesinde faaliyet gösteren ilkokul, 8 yıllık eğitime göre dizayn edilen 24 derslikli yeni binasında bir ana okulu ile hizmet veriyor. Bunun yanı sıra Türkiye'nin üçüncü büyüklükteki kapalı spor salonu, bağımsız kütüphanesi, çok amaçlı kültür salonu ayrıca modern kafeteryası ve geniş oyun alanlarıyla Yüksek Öğrenim Kız Öğrenci Yurdu da bu kompleks içinde yer alıyor.

AMACIMIZ :

- Okuyan, inceleyen, araştıran bilgili ve kültürlü,
- Bilgi üreten, teknolojiyi ve yeteneklerini en üst seviyede kullanan,
- En az bir yabancı dili çok iyi bilen,
- Kendi kültürüne yabancılaşmayan, geçmişini iyi tanıyan, geleceğine ümitli bakan,
- Plânlı çalışan, zamanını verimli kullanan, sorumluluk alabilen ve sonuçlarına katlanan,
- Çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkmaya kararlı,

Bir Nesil Yetiştirmektir.**İMKÂNLARIMIZ :**

- Ana sınıftan başlayan ağırlıklı yabancı dil eğitimi,
- 24 kişilik derslikler,
- Modern donanımlı laboratuvarlar,
- Bilgisayar destekli eğitim,
- İnternetle bilgiye ulaşım,
- Etkin ve çağdaş hizmet veren okul rehberlik servisi,
- Modern kafeterya ve yemekhane,
- Her türlü sportif, sosyal ve kültürel faaliyetler.

Rehberlik Hizmetleri

Okulumuz; rehberlik hizmetlerini öğrencinin gelişimi açısından önemini kavramış ve bunu, eğitim politikasına kılavuz yapmıştır.

Rehberlik servisi, okul, aile ve öğrenci üçgenini bir saç ayağı olarak benimser ve ilerletici bir eğitim ancak bu üçgenin eşit oranda birleşmesiyle oluşacağını savunur. Bu düşünce bir eğitim kurumunun sahip olması gereken en ideal düşüncedir.

Eğitim danışmanlığı, iletişim çalışmalarını ve öğrenci kişilik hizmet-

leri okul rehberlik servisinin yürüttüğü belli başlı çalışmalardır.

Eğitim danışmanlığı, bireyi tüm görüntüsüyle ele alır ve en ideal verimli çalışma yöntemini önerir. İletişim çalışmaları okul-öğrenci, öğretmen-öğrenci ve okul-aile iliş-

Özel Bornova Koleji'nin bugünkü seviyeye ulaşmasında büyük emeği geçen, okulumuz ve öğrencilerimiz için fedakârca çalışan, okul müdürümüz

Ahmet Necati YAĞDI

Amacımıza Ulaşmak İçin Aklı ve Bilimi Kendimize Rehber Edindik...

Ege'nin incisi güzel İzmir'deki eğitim safhalarında dört yıl önce yerini almış olan Özel Bornova Lisesi'nin eğitim anlayışı, Türk Milli eğitiminin amaçları doğrultusunda, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, Türkiye Cumhuriyeti vatan-daşı olmanın sorumluluğu ile onur ve gururunu taşıyan; aydın, laik, demokrasi ilkelerine bağlı, insan haklarına saygılı, ulusumuzu çağdaş ülkeler düzeyine çıkarmayı ülkü edinen bireyler yetiştirmektedir.

Amacımıza ulaşmak için aklı ve bilimi kendimize rehber edindik. Eğitim ve öğretim ezberciliği değil, anlayıp uygulamayı; sadece korku ve otoriteye değil, sevgi ve hoşgörüye dayanan disiplin anlayışını benimsedik.

Gençlerimizi kendisine, ailesine, topluma ve değerlerine yabancılaşmadan; kişilikli, araştırmacı, üretici ve yaratıcı bir vatandaş, olgun bir dünya insanı olarak yetiştireceğiz. Bu konuda inançlıyız, kararlıyız.

Ahmet Sımaçlı
Özel Bornova Lisesi
Müdürü

Öğretimin ön plana çıkartıldığı günümüzde, eğitimin ve öğretimin ayrılmaz bir bütün olduğuna inanıyoruz. Her ikisine de aynı ölçüde önem veriyoruz. Sadece bilgi yüklenmiş ve bu bilgilerle değerlendirilmiş olan insanlardan oluşan toplumların düzenli, sağlıklı, huzurlu ve mutlu olmayacağı inancındayız.

Hedefe ulaşmak için gerekli olan modern derslikler, iki bilgisayar laboratuvarı, en son araçlarla donatılmış fizik, kimya, biyoloji ve fen bilgisi laboratuvarları, kütüphane, işitme ve görmeye dayalı eğitimin vazgeçilmez araçları televizyon ve video dersliklerimiz bulunmaktadır. Önümüzdeki öğretim yılında faydalanabileceğimiz çok amaçlı kültür salonu, kapalı spor salonu ve bilgiye en kısa yoldan ulaşmak için internet bağlantısı ile modern, çağdaş bir eğitim için gerekli olan altyapı tamamlanmış olacaktır.

Eğitimde bundan çok daha önemli olan, sevgi ve hoşgörü ön planda tutan, dinamik, dalında uzmanlaşmış, tecrübeli eğitim ve yönetim kadromuz mevcuttur.

Ülkemiz, milletimiz, velilerimiz, öğrencilerimiz ve okulumuz için başarmak istiyoruz. Çünkü bunun için gerekli olan imkanlara sahibiz. Tek istediğimiz öğrenci velilerimizin bize güvenmeleri, destek vermeleri ve bizimle işbirliği yapmaları.

Birlikte nice başarıların altına imza atmak dileğiyle...

kilerini irdelemeyi amaçlayıp oluşan problemleri çözebilmeyi içerir.

Öğrenci kişilik hizmetleri, öğrenciyi kişisel gelişimi çerçevesinde ele almayı amaçlar ve gelişim problemlerini çözmede aktif rol oynar. Bunun için bireysel danışma süreci güder.

Tüm bu etkinlikler, okulun, eğitim sistemi içinde büyük bir kısmı kapsar. Günümüz Türkiye'sinde Rehberlik ve psikolojik danışma; özellikle eğitim sektöründe önemli bir yer taşır.

Bu açıdan Özel Bornova Koleji'nde Rehberlik Hizmeti itina ile uygulanmaktadır.

Çevre Okul Gezileri

Okulumuzda derse dayalı eğitimin yanı sıra sosyal faaliyetlere de ağırlık verilmektedir. Geçen yıllarda yapılan uygulamalarda öğrencilerimiz vermenin güzelliğini, paylaşmanın erdemini sevdiler. Küçük elbiselerini, artan harçlıklarını toplayarak ihtiyaç içindeki arkadaşlarına iletmek için uğraştılar. Bu amaçla çevre okullarını gezdiler, topladıkları giysi, kitap ve kırtasiye malzemelerini kendi elleriyle ışıldayan gözlere, sevgi dolu yüzlere teslim ettiler.

Öğrencilerimizin yetenekleri ve birikimleri "**Sınıf Geceleri**" adı altında düzenlenen etkinliklerle her yıl hafta sonları velilere ve öğrencilere sunulmaktadır.

Kocatepe Dershaneleri

Dershanemizde 1998-1999 öğretim yılı fiilen başlamıştır. Bir boşluğu doldurduğuna inandığımız ve her kesime hitap eden dershanemiz kâr amaçlı değil, hizmet amaçlıdır. Dershane sizlerin dershanesidir. Üniversiteyi, Fen ve Anadolu liselerini kazanmak isteyenlere, bilgilerini geliştirmek isteyen herkese açık bir kapıdır. Tek amacı iyi insan yetiştirmek, üniversitelere, Fen ve Anadolu liselerine daha çok öğrenci kazandırmaktır. Bu amaçla yola çıkan dershanemiz:

- Seçkin, başarılı yönetici ve öğretmenleri kadrosuna dahil etmiştir.

- Ulaşımı çok kolay olan dershanede, eğitim ve öğretime uygun sağlıklı bir ortam meydana getirilmiştir.

- Bilimsel kavram ilke ve yöntemlere göre psikolojik danışmanlık hizmetleri verilmektedir.

- Üstün başarı gösteren öğrencilere üniversite öğrenim bursu verilmesi kararlaştırılmıştır.

- Gerek öğrenci kayıtları sırasında, gerekse öğrenim süresi boyunca öğrencilere, velilere ilgi ve hoşgörüyle yaklaşılmaktadır.

- Kayıtlar sırasında herkese uygun ödeme şartları ve kolaylık sağlanmaktadır.

- Disiplin ön plâna çıkarılmış ve bu sayede başarının üst sınırına varılmıştır. Bu da veli ve öğrencilerin takdirinizi kazanmıştır.

- Öğrencinin devam- devamsızlığı günlük olarak izlenmiş ve velilerle ilişki kurularak bu konuda çok olumlu sonuçlar alınmıştır.

- Yeni ÖSS sistemiyle ilgili programlar hazırlanmış ve uygulamaya başlanmıştır.

- Bilimsel kavram, ilke ve yöntemlere göre ölçme-değerlendirme hizmetleri verilmiş, Ankara genelinde ilköğretim, lise düzeyindeki birçok okullarla bağlantı kurulmuş, 1997 Nisan, Mayıs, Haziran aylarında yaklaşık 17 bin öğrenci 1998 Mart, Nisan, Mayıs aylarında 10 bin kişiye sınav uygulanmış olup durumları okullarına bildirilmiştir. Ayrıca dershanenin ölçme-değerlendirme merkezinde ilkökul 4. sınıftan lise son sınıfa kadar bütün sınıflara ait ders programlarının analizleri yapılmış, derslere ait hedef ve davranışlar tespit edilmiş ve bu analizlere uygun 55 bin dolayında soru hazırlanmıştır. Bu sorular konu ve alt başlıklara göre değerlendirme ünitesiyle beraber bilgisayara yüklenmiştir. Her kod da zorluk derecelerine göre sorular gruplandırılmış ve bu soruların geçerlilik-güvenirlilik hesapları da yapılarak standart ölçme değerlendirme ünitesi teşekkül ettirilmiştir. Yine dershanenin ölçme-değerlendirme merkezinde geçen yılki öğrencilerin konu, tarama ve deneme sınavları bu ölçüler içerisinde her hafta sonu değerlendirilmiş ve öğrencilerin başarı grafikleri bu yolla öğretim yılı boyunca izlenmiş ve artırılmıştır.

Bilhassa konu analizlerinde tespit edilen öğrencilerin bilgi eksiklikleri giderilerek başarının artması sağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen ders programlarının analizleri ile soru bankasındaki değerlendirme sonuçları esas alınarak konu anlatımlı, örnekli ve test çözümlü 9 adet (Matematik, Geometri, Fizik, Kimya, Biyoloji, Türkçe, Tarih, Coğrafya, Felsefe) kitap hazırlanmış ve öğretim yılı başından itibaren öğrencilerin hizmetine sunulmuştur. Bu kitaplarımız öğrencilerin kendi başlarına konuları öğrenmelerine, her türlü soruları

çözme yeteneği kazandırma gücüne sahiptir.

Yıl içinde ölçme-değerlendirme merkezinde değerlendirmelerin sonucu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

1998 ÖSS sınav sonuçları hem öğ-

le yaklaşan Türkiye Diyanet Vakfının bu geleneği Şirketimizce de ilke haline getirilmiş, gerek Türkiye Diyanet Vakfından devraldığımız Ankara Altındağ Kız Öğrenci Yurdu, gerekse Şirketimizce geçtiğimiz öğretim yılında yeni hizmete açtığımız İzmir, Afyon, Rize ve Sakarya Yükseköğrenim Yurtlarında öğrencilere sağladığı huzur, güven ve sağlıklı imkanları ile yurtlarımız herkesin takdirini toplamıştır.

Yükseköğrenim gençliğinin çok büyük bir bölümü dar ve orta gelirli aile çocuklarıdır. Ailelerin gelirlerinin önemli bir kısmını öğrencilerin aylık yurt masrafları ile diğer öğrenim giderleri oluşturmaktadır.

Şirketimiz her ne kadar özel öğre-

Dersane Merkezince öğretim yılı başında yapılan

ÖSS-ÖYS grupları seviye tespit sınavında **başarı oranı**: % 4 iken;

23 Mart 1998 tarihinde dershanenin **başarı oranı** :

Yapılan ÖSS deneme sınavında 105 puan üstü : % 92
120 puan üstü : % 70

29 Mart tarihinde yapılan ÖSS genel sınavındaki **başarı oranı** :

Türkiye genelinde

105 puan üstü : % 72.83

120 puan üstü : % 45.83

Derhanemizde

% 92

% 70

retmenlerimize, hem de öğrencilerimize büyük bir cesaret ve heyecan vermiş, bunun sonucu ÖYS sınavlarına da yansımıştır. 1998 ÖYS sınav sonuçlarına bakıldığında 120 puan üstündekilerde üniversitelere yerleşme oranı Türkiye genelinde yaklaşık % 20 iken dershanemizde bu oran % 61'dir. 105 puan üstündekilerde ise üniversiteye yerleşme oranı yaklaşık % 19 iken, dershanemizde % 66'dır.

Gerek seçkin yönetim ve öğretim kadromuzla ve gerekse ölçme-değerlendirme sistemimizle oluşturulan alt yapı ile yurt içinde ve yurt dışında açılacak her türlü eğitim-öğretim kurumlarının ihtiyaç duyacağı alt yapı hizmetlerini verebilecek durumdayız.

Bu da bize, Türkiye'de ilki başlatmanın sevincini yaşatmaktadır.

VETAŞ'a Bağlı Öğrenci Yurtları

Geleceğimizin teminatı olan üniversiteli öğrencilerimizin istedikleri çok iyi bir fakülteyi kazanmaları ile iş bitmiyor. Gençlerimiz için önemli olan bu üniversiteyi huzurlu ve güvenli bir ortamda bitirebilmek.

Uzun yıllardan beri konuya ciddiyet-

tim piyasasından kar elde etmek amacı ile kurulmuşsa da, yurt hizmetlerinden kârdan önce öğrencilerimize yüksek standartlarda hizmet vermeyi tercih etmiştir.

İşte VETAŞ Yükseköğrenim Öğrenci Yurtlarının Üniversite Gençliğimize Sağladığı Önemli İmkân ve Ortamlardan Bazıları

* Güven, huzur ve sağlıklı barınma-beslenme ortamı.

* Çalışmayı ve başarıyı özendirici imkanlar.

* Aile şefkatini aratmayan yönetim ve yurt personeli.

* Geleceğimizin teminatı olan her fakülte'deki öğrencilerimize birleştirici, benliklerini bulmakta güven verici bir atmosfer.

* Her türlü olumsuz tahrik ve telkinde arınmış bir ortam.

* Temizlik, tertip, düzen, devamlı sıcak su, kaloriferli ısıtma sistemi.

* Her gün (cumartesi, pazar ve diğer tatil günleri dahil) sürekli ve kaliteli kahvaltı ve akşam yemekleri.

* öğrencilerin başarı durumlarını, tutum ve davranışlarını sürekli takip.

* yurt tesislerinde; müstakil mutfak, kantin, revir, mescit, ütü odası, çalışma salonları, kütüphane, ankisörlü telefon ve diğer ideal fiziki ortam.

* öğrencilerin boş vakitlerini değerlendirmede, sportif, sosyal ve kültürel etkinlikler.

* yüksek standartlı fiziki imkan ve hizmetlere karşılık uygun ücret.

Yurtlarımızın Adres ve Telefonları

1- ANKARA-ALTINDAĞ KIZ ÖĞRENCİ YURDU (200 ÖĞRENCİ KAPASİTELİ)

Etlik Caddesi Ziraat Mahallesi 15. Sokak
No: 21 Dışkapı/ANKARA
Tel: (0 312) 341 21 30 (4 Hat)

2- SAKARYA GÜLLÜK KIZ ÖĞRENCİ YURDU (140 ÖĞRENCİ KAPASİTELİ)

Adnan Menderes Caddesi Terminal Girişi
Tel: (0264) 276 92 62 SAKARYA

3- RİZE ERKEK ÖĞRENCİ YURDU (240 ÖĞRENCİ KAPASİTELİ)

Tophane Mahallesi Çanakkale Caddesi RİZE
Tel: (0 464) 214 53 08 - 214 53 09

4- İZMİR BORNOVA KIZ ÖĞRENCİ YURDU (202 ÖĞRENCİ KAPASİTELİ)

Erzene Mahallesi 116/5 Sokak No: 4
Bornova / İZMİR
Tel: (0 232) 342 27 29 - 37 85 58

4- AFYON SARIKIZ KIZ ÖĞRENCİ YURDU (188 ÖĞRENCİ KAPASİTELİ)

Kayadibi Mahallesi, Zincirkuyu Sokak, Sarıkız Camii Yanı AFYON
Tel: (0 272) 213 24 95 - 214 01 88

Yurtlarımıza

Kayıt İçin İstenilen Belgeler

1. Üniversite öğrencisi olduğuna veya kazandığına dair öğrenim belgesi.
2. İkametgah belgesi (velinin)
3. Savcılıktan alınacak iyi hal kağıdı.
4. Nüfus cüzdanı sureti.
5. Dispanser raporu. (toplu yerlerde barınmasının sağlık açısından sakıncalı olmadığına dair)
6. Vesikalık 8 adet fotoğraf.
7. 2 adet zarf (birisinin üzerine veli adresi yazılı), iadeli taahhütlü 2 posta pulu.

PANEL

Türkiye Diyanet Vakfı
Kadın Kolları
“Türkler ve
İslâmiyet”

konulu bir panel
düzenledi.

Oturum başkanlığını
Prof.Dr. **Reşat Genç**'in
yaptığı panele
konuşmacı olarak,
Prof.Dr. **Nesimi Yazıcı**,
Prof.Dr. **İlber Ortaylı** ve
Prof.Dr. **Kâzım Yaşar**
Koprıman
katıldı.

Türkler ve İslâmiyet

AYŞE SUCU

(Ankara Müftülüğü Eğitim Uzmanı
TDV Kadın Kolları Başkanı)

Panelin açış konuşması-
nı yapan Türkiye Diyanet
Vakfı Kadın Kolları Başkanı Ay-
şe Sucu, Hucurat Suresinin 13
üncü ayetinde, Allah'ın insanla-
rı, bir erkekle bir diğiden yara-
tıp türettiğini, sonra da birbirle-
riyle tanışıp kaynaşmaları, birlik
ve beraberlik sağlamaları için
onları milletler ve kabileler ha-
linde çoğalttığını belirtti.

Bu ayetten; değişik coğrafya-
larda ve şartlarda, çeşitli ırk,
din, tarih ve kültür farklılıkları

içinde bulunmanın, insanlar için savaş değil, bunun ancak barış sebebi olacağını anlaşılabileceğini ifade eden Sucu, "Milletler, birbirleriyle maddî ve manevî varlıklarını, değerlerini yok etmek için değil, bir barış ortamında artırmak, geliştirmek, paylaşmak, doğrudan, iyide, güzelde birleşmeye çalışmak amacıyla ilişki kuracaklardır. Zaten, kültür ve medeniyetleri geliştiren de, insanlık tarihindeki kanlı mücadeleler değil, bu insanî ilişkiler ve yardımlaşmalardır. Dolayısıyla, bir ırka, bir millete mensup olmak, eşyanın tabiatı gereğidir. Var olmanın, bundan başka yolu da yoktur." dedi.

İnsanlarımızın, Yüce Türk Milletinin bir mensubu olmakla gurur duyduğunu ve Cenab-ı Hakk'a şükrettiğini vurgulayan Ayşe Sucu "Bizler Türk Milletinin bir mensubu olarak Cenab-ı Hakk'a şükrederiz. Çünkü, kahraman atalarımız, kültür ve medeniyetin her sahasında, bizlere değerli miraslar bırakmışlardır. Allah yoluna baş koyup, ona kul olma konusunda, hakkı tutup kaldırma, hakkın ve haklının yanında yer alma, zulme durdeme ve zalimin hasmı olma konusunda tarihte emsaline rastlanmayan samimi bir Müslüman kimliği sergilemişlerdir. Bu kimlikleri ile de, Cenab-ı Hakk'ın övgüsüne mazhar olma bahtıyarlığına ermişlerdir." dedi.

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları Başkanı Ayşe Sucu konuşmasının sonunda Türk Milletinin geçmişte olduğu gibi gelecekte de tüm insanlığa örnek olması temennisinde bulundu.

**TÜRKİYE
DİYANET VAKFI**

KADIN KOLLARI

YAZICI

Prof. Dr. Nesimi YAZICI

'Müslüman ana ve babadan doğmuş olmaktan ve böyle hak bir dine mensup olmaktan dolayı şükretmeliyiz.'

İnsan hayatında din değiştirmenin çok zor bir hadise olduğunu belirterek konuşmasına başlayan Prof. Dr. Nesimi Yazıcı Müslüman bir ana babadan doğmak ve Müslüman olmaktan dolayı müslümanların Allah'a şükretmesi gerektiğini ifade etti. İnsanların taptıkları her şeyi kutsal kabul ettiklerini vurgulayan

yazıcı, "insanlar, herhangi bir ağaca, taşa da tapıyor olsalar, o taptıkları şeyin, o inançlarının en doğru olduğunu düşünmek durumundalar ve birçok zaman da, kendi inançlarından şüpheye düşmemek, ecdatlarının belki nesiller boyu sahip oldukları bu inancın hep doğru olduğunu düşünmek temayülündeler." dedi.

Türklerin İslâmiyet'i kabulü konusunun incelendiğinde Türklerin çok kısa bir zaman içerisinde İslâmiyet'i kabul etmedikleri gerçeğiyle karşılaşılacağını ifade eden Nesimi Yazıcı Türklerin İslâmiyet'i kabulü meselesiyle ilgili olarak iki eğilimin gündeme getirildiğini belirterek "Türklerin İslâmiyeti kabulüyle ilgili iki eğilim var. Bu iki eğilimin de oldukça hatalı olduğu kanaatindeyim. Birincisi, Türklerin, İslâm'dan önceki inanışlarının İslâm'a yakın olduğu, bu yakın olmadan dolayı İslâm'ı kabul etmekte pek de sıkıntı çekmedikleri yönündeki geliştirilen fikirdir. Bu kanaatimce yanlıştır. Bir toplum, nasıl olur da sahip olduğu inanca yakın yeni bir inanç ortaya çıkar ve kendisine teklif edilir de, bunu kolayca kabul eder!.. Bu, üzerinde uzun uzun konuşulabilecek ve çeşitli

delillerle böyle olmadığı açıklanabilecek bir görüştür." dedi.

Gündemde olan ikinci yanlış bir hususun da Türklerin silah zoruyla İslamı kabul etmelerinin olduğunu vurgulayan Yazıcı "Türklerin, özellikle Emeviler döneminde ortaya çıkan Müslüman Araplarla, o sırada Müslüman olmayan Türkler arasındaki silahlı mücadelelerden hareketle, Türklerin silah zoruyla, daha doğrusu o günkü deyişle kılıç zoruyla İslamiyet'i kabul ettikleri konusundaki görüşlerdir. Bunu da, bu çağda kabul etmenin imkânı olmadığı açıktır; çünkü, insanlar, silah zoruyla dinlerini katıyken değiştirmezler. Değiştirselerdi, son yetmiş yıl içerisinde, bütün modern imkânların kullanılmasıyla Türk cumhuriyetlerindeki İslâm'ın ortadan kalkmış olması gerekirdi." dedi.

Bu tür bilgilerin yanlış olduğunu, toplumlarda dinin silah zoruyla değişmesinin pek mümkün olamayacağını belirten Yazıcı "Silah zoruyla din değiştirilmez. Ne olabilir? Bir yerdeki hakimiyet, o hakim tabakanın inançlarını daha kolay bir biçimde mesaj olarak sunar. Mesaj karşıda kabul görürse,

o zaman dinin yayılması söz konusu olabilir." dedi.

Türk Milletinin İslâm mesajını nasıl algıladığını, başka örneklerle dayandırmadan açıklamaya çalışmanın biraz sıkıntılı olacağını da ifade eden Yazıcı, İslamiyetin yalnızca Araplarla Türkler arasında değil, İranlılar, Afrikahılar, Amerikalılar arasında da yayıldığını, hatta Avrupa'ya da gittiğini belirterek, İslamiyet'in bu topluluklar arasında yayılmasında ortaya çıkan durumların incelenmesiyle, Türklerin İslamiyet'i kabulü meselesini izah etmenin daha yararlı olacağını söyledi.

İslâm mesajının ulaşması noktasında, Türkler ile Müslüman Araplar arasındaki bütün ilişkinin savaş ilişkisi şeklinde olduğu görüşünün var olduğunu belirten Nesimi Yazıcı, Müslüman Arapların, Maverâünnehir'e geldiklerinde Türklerle karşılaştıklarını ve bu bölgenin derinliklerine doğru silahlı mücadeleye devam ettiklerini fakat, hiç silahlı mücadelenin yapılmadığı Türk toplulukları arasında da İslamiyetin yayıldığını söyledi.

Türklerin cahiliye döneminde

de Araplar tarafından tanındığını, fakat Türklerin gerçek tebliyle 642'den itibaren karşılaştığını belirten Yazıcı, Türklerin 7 nci Yüzyılın ortalarında İslama girmeye başladıklarını ancak üç asır sonrasında itibaren de, git gide uzayan bir süreç içerisinde, Türklerin bir millet bütünü olarak İslamiyet'i kabul ettiklerini söyledi.

Emeviler dönemindeki Müslüman Arapların, mücadele içinde bulunmaları sebebiyle, İslamiyet'i gerektiği şekilde insanlara anlatamadıkları kanaatinde olduğunu ifade eden Prof.Dr. Nesimi Yazıcı Abbasiler döneminden itibaren, daha rahat bir biçimde mesajların ulaştırıldığını söyledi.

Prof.Dr. Nesimi Yazıcı konuşmasının sonunda "İslamiyet, bize doğrudan doğruya Hz. Peygamber tarafından tebliğ edilmedi. Daha sonra gelenler bize bu mesajı ulaştırdılar. Türklerin İslamiyet'i kabul ettiği meselesi çok detaylı, değişik yönleriyle ve uzun boyutlarıyla ele alınıp işlenmeye çalışılabilir. Ama, herhalde, bize bu saftada Müslüman ana ve babadan doğmuş olmaktan dolayı, böyle hak bir din üzerinde bulunmaktan dolayı şükretmek düşüyor." dedi.

**Prof. Dr. Kâzım Yaşar
KOPRAMAN**

**‘Türk Milleti, Araplardan
ve Acemlerden üç asır
sonra müşerref
olmuşlardır. Fakat İslâma
hizmette hiçbir zaman
diğer milletlerden geri
kalmamışlardır.’**

Türklerin Müslümanlarla ilk temasının, Emeviler devrinde olduğunu belirterek sözlerine başlayan Prof.Dr. Kâzım Yaşar Kopraman, Hulefayı Raşidin'in ikincisi olan Hz. Ömer devrinde, İran'ın fethinden sonra İslâm Devletinin doğu hududunda Türklerle komşu olduğunu söyledi. Hz. Ömer'i takip eden, Hz.Osman ve Hz.Ali devirlerinin İslâm Devletinin kendi içinde problemleriyle meşgul olduğu bir devir olduğunu vurgulayan Kopraman, Emevi Hanedanının kurulmasından sonra, Hulefayı Raşidin devrindeki fetihlerin tekrar başladığını ve Kuzey Afrika'dan Atlas Okyanusuna kadar, doğuda

da Maverâünnehir ve Türkistan'a kadar fetihlerin devam ettiğini, diğer taraftan da, Azerbaycan'da Kafkaslar'ı aşarak Hazarlarla temasa geçildiğini söyledi.

İlk münasebetlerin, pek dostane münasebetler olmadığını da vurgulayan Kopraman, bilhassa 8 inci Yüzyılın başında 705 - 715 yılları arasında Müslümanlar ile Türkler arasında silahlı çatışmaların çıktığını söyledi. Hilafetin 750 yılında Emevilerden Abbasi-ler'e geçmesiyle birlikte, bu askerî faaliyetlerin durduğuna işaret eden Prof.Dr. Kâzım Yaşar Kopraman bunun yerine, dostane faaliyetlerin kaim olduğunu söyledi.

Prof.Dr. Kâzım Yaşar Kopraman Orta Asya'da siyasi nüfuz kurmak isteyen Çinlilere karşı, Türklerin Müslümanlardan yardım istemesi neticesinde, 751 yılında yapılan Talas Savaşı'ndaki silah arkadaşlığıyla Çinlilerin mağlup olduğunu, daha sonra da Türkler ile Müslümanlar arasında dostane münasebetlerin tesis edilmeye başladığını söyledi.

El Mansur zamanında, Türklerin Abbasi Devleti hizmetinde askerî görevler aldıklarını belirten Kopraman "Türkler Abbasi Devleti hizmetinde El Mansur zamanında askerî görev almışlardır. Onun oğlu Mehdi, onun oğlu Hadi, Harun Reşit'in oğulları Emin ve Memun zamanında da Türklerin Abbasi Devletindeki askerî hizmetleri devam etmiş. Bilhassa, El Mutasım zamanında, 834 - 843 yılları arasında, Türk unsurundan teşkil edilen askerî birliklerin, hilafet ordularındaki sayı bakımından ve tesir bakımından nüfuzu en üst derece çıkmıştır. Kaynakların dediğine inanmak gerekirse, El Mutasım zamanında, İslâm Devletinde hizmet eden Türk askerinin sayısı 18 bin ilâ 80 bin arasında değişmektedir.

Ancak, bu rakamlar ne olursa olsun, mühim olan husus şudur ki: Abbasiler zamanında, artık, Türkler, İslâm Devletinin ordusunun belkemiğini teşkil ediyorlardı. Nitekim, bunun bir tezahürü olarak, Bağdat'ın bu askerlere dar geldiğini ve 836 yılında Samarra Şehrinin kurulduğunu görüyoruz; ki, Samarra bir ordugâh şehir olarak kurulmuş, başta Halifenin sarayı, askerlerin kışlaları, talimgâhları ve bunların diğer hizmetlerini görmekle, yerine getirmekle görevli olan diğer sivil hizmetler olmak üzere, asker karakterli bir şehir olarak kurulmuştu. Samarra Şehrinin kuruluşu, sa-

Prof.Dr. Kâzım Yaşar KOPRAMAN

dece askerlik tarihi bakımından değil, Türk sanatının İslâm sanatına tesirini göstermesi bakımından da enteresandır. Samarra Ulucami'nin minaresi, bezemeleri başta olmak üzere, İslâm sanatında Türk tesiri denilen tesir de, Samarra ile başlar. Bu devirden itibaren, artık, Türkler, başkumandandır, vezirdir, validir. Tabii, bu görevleri almak İslâm Devletinin müdafaasını da üstlenmek anlamına geliyordu." dedi.

Hazarların, Bulgarların ve Karahanlıların da, İslâmiyet'i Türk illerinde yayma faaliyetini üstlendiklerini belirten Koprman "Bilhassa Karahanlılar, 10 uncu Yüzyılın ortasından sonra, ta Doğu Türkistan'a kadar kendi soydaşlarını küfürde en şiddetli hasımları olarak

görüp, Türk illerinde İslâmiyet'in yayılmasında askeri rol de üstlenmişlerdir. Sadece Bizans'a karşı Abbasi Devletini korumamışlar, aynı zamanda, İslâmiyet'in Türk illerinde yayılmasında da müessir olmuşlardır." dedi.

Abbasiler devrinde Türklerin İslâm Devletine hizmetlerinin artarak devam ettiğine ve 11. yüzyılın bir dönüm noktası olduğuna işaret eden Koprman "11. yüzyıl bir dönüm noktasıdır. Bu, Batı Türklerinin, yani Oğuzların kaderini de çok yakından ilgilendiren, bizlerin ataları olan ecdadımızın bir faaliyeti neticesinde, artık yüzyıllardır durmuş olan fetihlerin, Müslümanlar ve tabii Türkler eliyle, Türkler için yeniden başlaması hadisesidir; ki, 11 inci Yüzyılın son çeyreğinde, Anadolu'nun İslâmlaşması ve Türkleşmesi hadisesidir. 1071'de Malazgirt zaferiyle, bu mücadelede, artık Anadolu'nun kapıları ardına kadar Türkler için açılmış ve Malazgirt'i takip eden on yıl zarfında, adalar denizine kadar Anadolu kâmilan Türklerin eline geçmiştir. 11 inci Yüzyılın sonuna kadar 400 yıl müddetle durmuş olan Anadolu'daki fetihlerin, Türkler eliyle başlatılması, başarıya ulaşılması ve tabii bu vatanın Türkiye

olması, sadece Türk tarihi için değil, İslâm tarihi için de mühim bir hadisedir." dedi.

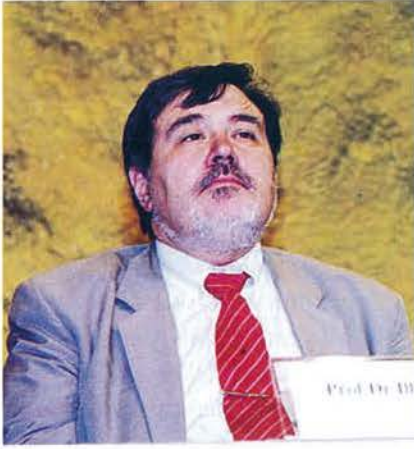
Bu fetihlerin yalnızca Anadolu ile de kalmadığını, Türkiye Selçuklularının devamı mahiyetinde olan Osmanlılar eliyle Rumeli yakasına ve Viyana'ya kadar uzadığını belirten Prof.Dr. Kâzım Yaşar Koprman, "Bugün, Bosna - Hersek'te, Kosova'da, Arnavutluk'ta, Makedonya'da, Rumeli'de kesile kesile hâlâ sayıları mühim bir yekûn teşkil etmekte olan Müslümanları İslâm ile müşerref kılma görevini, Cenab-ı Allah Türklere nasip etmiştir." dedi.

Türklerin İslâma hizmette her zaman mühim roller üstlendiğini ve üstlenmeye de devam ettiğini vurgulayan Koprman "Bugün hâlâ Bosna - Hersek, Azerbaycan, Çeçenistan, Kosova gibi ülkelerde bir hadise olduğu zaman bu Müslümanlar hemen Türkiye Cumhuriyetine yüzlerini dönmekte, onlardan istimdat eylemektedirler; ki, bu bizim tarihi misyonumuzdur, bundan kaçmak mümkün değildir. Hamdolsun, devletimiz de, milletimiz de, bu kardeşlerine karşı gereken görevlerini yerine getirmektedir." dedi.

Türklerin İslâm Devletine hizmetlerinin, sadece askerlik sahasıyla sınırlı kalmadığını belirten Koprman, Türklerin sanat, eğitim ve bilim alanında da bir çok hizmetlerinin olduğunu söyledi.

Türk Milletinin, Araplardan ve Acemlerden üç asır sonra İslâm'la müşerref olduklarını, fakat İslâm'a hizmette, hiçbir zaman diğer milletlerden geri kalmadığımızı vurgulayan Prof.Dr. Kâzım Yaşar Koprman sözlerinin sonunda Türklerin sadece idarecilik, harp, darp sanatında değil, ilim ve düşünce hayatında da İslâm medeniyetine büyük katkıların olduğunu ifade etti.

Prof. Dr. İlber ORTAYLI

‘Türkler İslâmiyet ile belirli, sağlam bir akide kazanmışlardır, kendi tabiatlarına uygun bir dine sahip olmuşlardır.’

Batı tarih yazıcılığındaki yanlışlıkların Türk tarihçiliğini de etkilemesiyle İslâmiyet ve Türkler meselesinin içinden çıkılmaz boyutlara ulaştığını belirterek sözlerine başlayan Prof.Dr. İlber Ortaylı, bu konuyu şu örneklerle açıkladı: “Birinci yanlışlık; Türklerin göçebe olduğu, bozkırlarda vahşi bir hayat yaşadıkları, İslâmiyet’i tanıyıp şerefi İslâm ile müşerref olduğumuz andan itibaren, devlet, hiyerarşi, hukuk ve medeniyet hayatına adım attığımızdır.

İkincisi de, İslâmiyet’e girmemizle birlikte, bilhassa kadın - erkek eşitliği alanındaki eşitliği yitirdiğimiz ve bildiğimiz Ortadoğu medeniyetinin müesseselerini kabul ederek kendi saf Türklük hayatımızdan dışarı çıktığımızdır. Bunlar, her ikisi de, dışarıdan beslenen, pek ciddiye ulaşmayan, daha doğrusu tarih yazıcılıkta virtüözlük dediğimiz, ustalıktan uzak fikirlerdir; ki, zaman zaman milletleri de etkilemektedirler.” dedi.

Bu yanlışların nelerden kaynaklandığını da açıklayan Ortaylı bunları, Türklerin İslâmiyet’e geçiş kroniğinin, bilinmemesine bağlayarak, tarih konusunda bütün milletlerin tek dine geçişinin karanlık olduğunu, bugün Avrupa milletlerinin de semavî dine geçişlerinin çok aydınlık olmadığını belirterek, devirlerin eski olması ve yazılı kaynakların çok az olması sebebiyle iyi tasvir edilemediğini söyledi.

Türklerin İslâmiyet’e geçiş tarihinin, kronik olarak karanlık olduğunu belirten Ortaylı “İslâmiyet, bir kilise, bir ruhban sınıfına bağlı bir din olmadığı için, buradaki olayları kayıt ve tespit de zorlaşmaktadır. Bu, hem aleyhimize, ama aynı zamanda da lehimize; çünkü, muasır kaynaklara, yani o devrin kaynaklarına ulaştığımız ölçüde kirlenilmemiş, saptırılmamış tarihî kaynaklar buluyoruz. O zaman, gayret ettiğimiz takdirde, iyi bir şey ortaya koyacağız.” dedi.

Türlere İslâm medeniyetini, akidesini ve İslâm kültürünü İran’ın verdiğini ve bunun artık büyük bir açıklık kazandığını ifade eden Prof.Dr. İlber Ortaylı “Bize İslâm medeniyetini, İslâm akidesini, İslâm kültürünü veren İran’dır. Bu artık gün geçtikçe açıklık kazanmaktadır. Öğretimizde, öğretmenimiz daha ziyade İran olmaktadır. Bu da çok normaldir. Çünkü, tarih boyu Türkler İranlılarla temas halindedirler. Arapça’yı dahi o yol üzerinden öğrenmişizdir, yazımızı oradan almışızdır, imlâmız bunu göstermektedir. Fakat, bütün bunların dışında, Türklerin, son derece büyük bir katkısı vardır; o da kendi bünyemizden ileri gelmektedir. Medreseleri biz teşkil etmişizdir. Nizamiye medreselerinin kuruluşu basit bir olay değildir; çünkü, İslâm medresesi vasfını taşıyan El Ezher, o zaman Şii - Fatımî propagandası yapan ve birçok alanlarda da sonraki vasıflarına sahip olmayan bir

büyük külliye idi. Demek ki, İslâm medeniyetine gerçek anlamda medreseyi, devlet idare etmek, hukuk öğretmek, tabii bilimlere adım atmak bakımından ve bürokrat yetiştirebilmek açısından gerçek medreseyi Türkler öğretmiştir. İslâm medeniyetine giren Türklerin, devlet, ekonomi, askerlik konusunda, Avrupa histogroriografisinden etkilenildiği biçimde, yani medeniyete adım attığı konusu şüphelidir; yani, o anlamda medeniyete adım atma şüphelidir. Çünkü, bakınız, Müslüman olduğumuz zaman, Türgeçler devrinde para basılıyordu; yani, ilk tarihî Türk paraları, hem de Türkçe darbedilen Türk paraları İslâmiyet’ten öncedir. Devletlik; 6 ncı Asırda, Klikyalı Zamarhos Bizans’ın elçisi olarak Göktürklerle gittiği zaman -ki, bir devlet vardı ortada, İran’a karşı ittifak aranıyordu- durumu tarif ediyor. Ortada bir hiyerarşi vardır, bir devlet fikri vardır, bir devlet teşkilatı vardır. Nitekim, Klikyalı Zamarhos, Bumin Kaan’ın görevlendirdiği Manyak adlı bir elçiyle gitmektedir. Elçi, alışverişi yapan bir devlet söz konusudur.” dedi.

Son 20 - 30 yılın kazıları ve tetkikleri neticesinde, 8. asrın başında dikilen Orhun Kitabesi gibi sütunların, göçebe bir devletin boş bir araziye diktiği sütunlar olmadığını, çünkü bu alanın etrafında yapılan kazıların, Türklerin artık yerleşik şehir kurduklarının göstergesi olduğunu ifade eden Ortaylı, “Yani, göçebelik tipi ritüeller, çadırlarda elçi kabul etmek, çadırla gezmek daha ziyade askerî bir olgudur ve bir protokoldür. Nitekim, Osmanlı İmparatorluğunun da, o açıdan bakarsan, yani maddi medeniyet ve yerleşim unsurlarını görmezsen, muhteşem bir çadır medeniyeti olduğunu görürsün; yani, 16 ncı Asrın hükümdar otağları, sadrazam otağları, en azından saraylarımız kadar göz alıcıdır, belki da-

ha da orijinaldir. Bu demek değildir ki, biz göçebe bir çadır medeniyetiyiz. Kaldı ki, yapılan kazılar şunu göstermektedir: İlk Türk yazıtları da, bildiğimiz tarihten en aşağı 150 sene evveline kadar uzanmaktadır. Şu halde Türklerin Müslüman olarak yazı öğrenmeleri, ordu öğrenmeleri, bürokrasi kurmaları, hukuka geçmeleri gibi olgular söz konusu değildir. Peki, nedir bu Müslümanlık? Bu Müslümanlık, çok açıkça görülüyor ki, tabanda asker olan, askerî hiyerarşiye sahip olan bir milletin ve tabanda dini itibarıyla kilise tipi hiyerarşiden, urban protokolden, bir ritüelden nefret eden bir milletin, kendisine en uygun dini bulmasıdır. Bu din bize uygundur ve biz bu din sayesinde eski müesseselerimizi devam ettirmişizdir; eski müesseselerimizle bu dinin silahşörleri olmuşuzdur. Türkler, İslâm'ın kılıcıdır. Bu, bin yıldır böyledir ve bugüne kadar da değişmiş değildir." dedi.

Türklerin İslâm'a geçişinin, her şeyden evvel, bir devlet biçimlenmesi olduğunu ve bunun devlete askerî bir nitelik kazandırdığını, bu askerî nitelik de, İslâm'ın gerilemesini durdurup ilerlemesini sağladığını vurgulayan Prof.Dr. İlber Ortaylı, devlet ve toplum hayatının, hukuktaki, teşkilatlanmadaki bütün özelliklerinin de bunu gösterdiğini söyledi.

Prof.Dr. İlber Ortaylı konuşmasının sonunda Türklerin İslâmiyet ile belirli, sağlam bir akide kazandıklarını vurgulayarak, "Türkler İslâmiyet ile belirli, sağlam bir akide kazanmışlardır; kendi tabiatlarına uygun bir dine sahip olmuşlardır. Bu, kişilikli bir dindir. Mahfiyetkârlığa zelillğe, zillete götüren bir din değildir, Katolisizmde olduğu gibi. Bu, bireycil bir dindir; ama, Protestanlık gibi bir bireycil

Prof.Dr. İlber ORTAYLI

sapkınlık değildir. Bu bir hurafe dini değildir. Türkler İslâm'la bunu kazanan düzgün bir cemiyet haline gelmişlerdir. Açıkça söylemek gerekir, eski Türk dini zamanında, Türklerin temizlik anlayışı bakımından, bazı âdetleri bakımından bugünküyle mukayese edilmeyeceği çok açıktır; suyu sabunu çok bilen insanlar değiliz. Deliller bunu gösteriyor. Temizliği ve uygarlığı bu anlamda almışız; ama, İslâmiyet, Türklerle, en büyük vurucu gücünü, en büyük mücadelecisi, teşkilatçı gücünü kazanmıştır ve bu kavim sayesinde de, bin yıldır bu böyle devam etmektedir. Bugün de böyle olduğunu görüyoruz.

Biz, İslâmiyet ile millî birlik, millî şahsiyet, devlet veya medeniyete girmiş değiliz. Bunların içindeydi

Türkler. Fakat, bununla büyük bir safhaya girmişizdir ve bizimle de, bu din, en büyük mücadelecisini, silahşörünü kazanmıştır. Bunun üzerinde hassasiyetle durmak istiyoruz. Osmanlı dönemini de uzun uzun anlatmamız mümkün değildir. Ama, Osmanlılık demek, İslâm medeniyetinin en teşkilatçı, en nihâi olarak granitlemiş son safhasıdır ve bu olmadan İslâm medeniyetini düşünmek mümkün değildir. Bütün müesseseler, Osmanlı döneminde billurlaşmıştır ve bu bugüne kadar da bu şekilde sürmüştür.

Modern çağlarda, orduların teknolojisinin yenilendiği, dünyada kapitalizmin ve sanayinin inkişaf ettiği modern çağlarda, bu dünyaya intibak etmek, bunun kavgasını vermek, nasıl sanayileşeceğiz, nasıl modern bir eğitime geçeceğiz, içtîmai hayatımızı nasıl düzenleyeceğiz; eğri veya doğru örnekleriyle bunu Türkler veriyor bugün bile, bugün dahi Türkler veriyor, şu anda bile bunun kavgasını yapıyoruz, şu anda bile denemesini yapıyoruz doğrusu ve yanlışımızla.

Onun için, Türk deneyi ve Türk unsuru, Müslüman dünya için en önemli kompartmandır. Bunu belirtmek isterim." dedi.

Hız. Peygamber (S.A.V.)'in Çocuk Eğitimindeki Metodu (*)

Yrd.Doç.Dr. Mustafa ÖCAL

A.GİRİŞ

1- Eğitim ve öğretim ne demektir?

Eğitim, terbiye kelimesinin karışılığı olarak kullanılmaktadır. Terbiye ise, Arapça bir kelime olup, ıslah etmek, düzene koymak, idare etmek, eğitmek, gözetmek anlamlarındadır.

Terbiye kelimesi dilimizde zaman zaman "ahlâkî davranış" anlamında kullanılır. Bu anlamda düşünüldüğünde, ahlâklı insan için "terbiyeli", ahlâksız insan için de "terbiyesiz" denilmektedir. Ayrıca terbiye kelimesinin "edep" kelimesi ile alakası vardır. Çünkü "edebli insan" denildiğinde, "terbiyeli insan", "edepsiz insan" denildiğinde de "terbiyesiz insan" kastedilmektedir.

"Terbiye kelimesi dilimizde halen kullanılmakla birlikte, artık giderek yerini "eğitim" kelimesi almaktadır. Onun için biz de , çoğunlukla eğitim kelimesini kullanacağız.

Konumuzla alakalı olarak bir de "ta'lim" kelimesi vardır. Ta'lim, "eğiterek öğretmek" demektir. Bunun içindir ki Kur'an-ı Kerim'de Peygamberlerin vazifelerine ta'lim, kendilerine ise "muallim" denilmiştir. ⁽¹⁾

İslâm tarihi boyunca eğitimcilik ve öğreticilik görevlerini üstlenenlere muallim denilmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında da aynı kavram kullanılmakla birlikte özellikle son 30-40 yıl içerisinde muallim kelimesinin yerini "öğretmen" almıştır.

2- Eğitimin tanımı

Eğitim, "yetişkin nesiller tarafından, yetismekte olan nesillere yapılan her çeşit etki" olarak tanımlanabilir.

Tanımı biraz açıp, genişletmemiz gerekirse şunları söyleyebiliriz:

Eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilebilmesi için iki önemli unsur ihtiyacı vardır. Bunlardan birisi yetişkin nesil, diğeri ise yetismekte olan nesildir.

Yetişkin nesillerin, yetismekte olan nesillere etkileri iki şekilde olmaktadır. Birincisine "örgün eğitim" denilir. Genellikle plânlı, programlı bir şekilde okullarda, kışlalarda vb. yerlerde yapılır. İkincisi ise, "yaygın eğitim"dir ki, yetişkin neslin çoğu zaman sosyal hayattaki tabii tavırları, davranışları ve konuşmaları ile canlı örnekler oluşturmaları ve bu şekilde yetismekte olan nesillere tesir etmesi şeklinde gerçekleştirilmektedir.

Tanımımızda "her çeşit etki" ifadesi kullanılmıştır. Çünkü, etkileme ve yönlendirme, yani terbiye veya şimdiki kullanımı ile eğitim, iyi yönde olabileceği gibi kötü yönde de olabilmektedir. İyi, doğru ve güzel olan birtakım eğitim faaliyetleri yanında toplumda bazen olumsuz ve kötü temayüllü eğitim faaliyetleri de görülebilmektedir. Bazı çocukların veya gençlerin hırsızlığa ve yankesiciliğe alıştınlmaları gibi. Ancak eğitimden asıl maksadın, iyi yönde etkileme olduğu unutulmamalıdır.

Eğitim kavramını, Peygamber Efendimiz (S.A.V.)'in görevi açısından ele aldığımızda; "tebliğ ve irşad" anlamına gelir. Tebliğ, eğitim ve öğretimi de içine alan bir terimdir. Irşad ise, bir rehberliktir. Hz. Peygamber (S.A.V.): "Ben güzel ahlâkı tamamlamak için gönderildim"⁽²⁾ buyurduğuna göre eğitimi; güzel ahlâk sahibi olma, fazilete erme ve erdirme faaliyetlerinin adı olarak da ifade edebiliriz.

3- İslâmî eğitimin gayesi

İslâmî (dinî) eğitimin gayesi, insanları hem dünyada hem de ahirette huzur ve saadete erdirmektir. Bunu gerçekleştirmek için ise İslâm, iyi insan, insan-ı kamil (olgun insan) kısaca ve tek kelime ile "müslüman" yetiştirmeyi hedeflemiştir.

Peygamber Efendimiz (S.A.V.), Allah'ın emirlerini insanlara tebliğ etmek ve insanları iyi birer mü'min ve müslüman yapabilmek için ömrü boyu çalışmış ve didinmiştir. O, daima insanlarla ve özellikle kendisine inananlarla bir ve beraber olmuştur. Çünkü O, İslâmın tebliğcisi, ilk muallimi ve mürşidi idi. Mescidde imam, mescid dışında ise bir lider ve bir rehber idi. Savaşta komutan olan Hz. Muhammed (S.A.V.), barışta bir muallim ve mürşid idi. Çünkü O, dünyanın bir benzerini daha göremediği ve göremeyeceği bir eğitimci idi.

B. PEYGAMBER EFENDİMİZİN EĞİTİMCİLİĞİ

1- Eğitimi ve örnek bir insan olarak

Hz. Muhammed (S.A.V.)

Peygamber Efendimiz (S.A.V.) kendisinin; "bir muallim (eğitimi, öğretmeni) olarak gönderildiğini"⁽³⁾ ifade buyurmuştur. Hakikaten de O, gerçek bir eğitimci olarak insanlığa örnek olmuştur. O'nun hayatı baştanbaşa eğitim faaliyetleri ile doludur. O, "Cahiliye Devri Arapları" olarak tarihe geçen zamanın insanlarından, dünyanın bir daha eşine şahit olamadığı emsalsiz bir toplum ortaya çıkarmıştır. O bunu, Allah Tealâ tarafından "Gerçekten Sen büyük bir ahlak üzeresin!..."⁽⁴⁾ diye nitelendirdiği güzel ahlâkı ve mükemmel muallimliği ile başarmıştır. Zira Allah Tealâ O'nu: "Gerçekten Allah'ı, âhiret gününü arzulayanlar ve Allah'ı çok zikredenler için size Allah'ın Rasûlünde (takip edeceğiniz) pek güzel bir örnek vardır"⁽⁵⁾ ifadesinde olduğu gibi insanlığa "örnek" olarak göndermiştir.

Bilindiği gibi Hz. Muhammed (S.A.V.), biz mü'minler ve müslümanlar için her bakımdan mükemmel bir rehber ve örnektir. Aşağıda nakledeceğimiz hadislerde ve bizzat uygulamalarında da görülüp anlaşılacağı gibi Peygamber Efendimiz çocuk eğitimi konusunda da bizim için mükemmel ve vazgeçilmez bir örnektir.

Şimdi O'nun eğitimciliğini ifade eden söz ve uygulamalarından bazı örnekler vermek suretiyle konumuzu devam ettirelim:

2- Peygamber Efendimiz insanlara seviyelerine göre hitabederdi

Peygamber Efendimizin eğitim öğretim faaliyetlerindeki başarısı, insanlarla yaş, kültür ve bilgi se-

viyelerine göre konuşmasını ve davranmasını çok iyi bilmesine bağlıdır. Çünkü O:

"İnsanlara akıl seviyelerine göre konuşmakla emrolunduğunu"⁽⁶⁾ ifade buyurmakta, ümmetine de: "İnsanlara derecelerine göre muamele etmelerini"⁽⁷⁾ tavsiye etmektedir.

Neden insanlarla akıllarının seviyelerine göre veya derecelerine göre konuşulması gerekmektedir? Sorusunun cevabını yine Allah'ın Rasûlünden alalım: "İnsanlara bildikleri şeyi anlatın. Yoksa siz Allah ve Rasûlünün yalancı çıkarılmasını mı istiyorsunuz?"⁽⁸⁾

Gerçekten de insanlara, bildiklerinin dışında veya anlayacakları şeyler kendilerine anlatıldığında, onları kolaylıkla idrak edemeyecekleri için fitne sebebi olabilir. Çünkü kendisine anlatılanı anlayamayan kişi, konuyu kendi idrakine ve anlama derecesine göre yorumlamaya kalkışır. Dolayısıyla bilerek veya bilmeyerek konu saptırılmış olur. Neticede "ak" olarak ifade edilen "kara" haline dönüşebilir.

Keza, Allah'ın Rasûlünden gelen benzer bir rivayet de şöyledir: "Bir kavme akıllarının idrak edemeyeceği şeyi söylemen doğru olmaz. Eğer böyle yaparsan bazısı için fitne olur."⁽⁹⁾

Bütün bu ifadelerden anlaşılıyor ki, insanlara bilgi seviyelerine, akıl ve idraklerine göre konuşulup hitap edilmesi gerekmektedir. Allah'ın Rasûlünün ömrü boyu uyguladığı da bundan ibarettir. Çünkü O'nun hayatı incelendiği zaman. Hz. Ebubekir'e, Hz. Ömer'e hitap tarzı ile bir bedviye, bir yaşlı kadına ve bir çocuğa hitap tarzı arasında çok farklılıklar vardır. Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, O'nu başarıya götüren en önemli amillerden birisi de işte bu yönüdür. Çünkü O insan psikolojisini çok iyi biliyor-

du. Toplumun sosyal yapısını çok iyi kavramıştı. Çünkü O bir psikologdu, bir pedagoğdu, bir sosyologdu.

3. Peygamber Efendimizin çocuk eğitiminde kullandığı metot

Sevgili Peygamberimiz, yetişkinlere oduğu kadar küçüklere karşı da nasıl konuşulması ve davranılması gerektiği konusunda çok güzel örnekler ortaya koymuştur. Şimdi de O'nun küçüklere karşı nasıl hitabettiği veya davrandığına dair yahut da nasıl davranılması gerektiği hususundaki tavsiyelerinden birkaç örnek görelim:

Kendisi "bir rahmet peygamberi"⁽¹⁰⁾ olan Peygamber Efendimiz (S.A.V.), Enes b. Malik (R.A.)'ın ifadesine göre; "ailesine ve çocuklarına karşı insanların en şefkatlisi idi."⁽¹¹⁾ "Çocuklara ıkramda bulunulmasını ve onların terbiyelerinin güzel yapılmasını"⁽¹²⁾ isterdi. Bir başka hadislerinde ise Allah'ın Rasûlü: "Çocukların iyilik üzere olmaları hususunda kendilerine yardımcı olunmasını"⁽¹³⁾ tavsiye buyurmuştur.

Başka bazı hadislerde yer alan ifadelerle göre Peygamber Efendimiz (S.A.V.) torunlarını ve hatta diğer bazı çocukları kucaklayıp, öpmüştür.⁽¹⁴⁾ Yeri gelmiş onları dizine oturtmuş, başlarını okşamış ve onlar için dua etmiştir.⁽¹⁵⁾ Onları çok sevdiğini açıkça söylemiş,⁽¹⁶⁾ böylelikle hem sözleri ile hem de davranışları ile çocuklarına karşı sevgi ve şefkatini ortaya koymuştur. Yolculuk esnasında torunlarını bineğine (devesine) almıştır.⁽¹⁷⁾ Diğer yandan çocuk yaştaki sahabilerin biatlarını kabul ederek⁽¹⁸⁾ onlara değer verdiğini ortaya koymuştur.

Peygamber Efendimiz, çocukların huzura girmelerine izin vermiştir.⁽¹⁹⁾ Zaman zaman kendisini

ziyarete gelen çocukları kabul etmiştir. Zaman zaman da kendisi bilhassa hasta çocukları ziyaret etmiştir.⁽²⁰⁾

Yolda karşılaştığı çocuklara selâm vermiş, onların hatırlarını sormuştur.⁽²¹⁾ Zaman olmuş çocuklarını veya torunlarını omuzlarına ve sırtına bindirerek, onları gezdirmiş ve sevindirmiştir.⁽²²⁾

Bunca hareketleri ile Rasûlullah (S.A.V.), çocuklar için son derecede önemli ve lüzumlu olan "sevilmeye" ihtiyacını karşılamıştır. Onlara cömertçe sevgi sunmuştur. Bununla kalmamış, maddî ikramları ile de çocuklara karşı cömert davranmıştır. Hediyeler ve armağanlar almak suretiyle onları sevindirmiştir. Aynı şekilde insanların da böyle davranmalarını tavsiye etmiştir.⁽²³⁾ Bunu teşvik için de şöyle buyurmuştur: "Kişinin kendisi ve ailesi için, çocuğu ve hizmetçisi için harcadıklarının hepsi sadakadır."⁽²⁴⁾

4- Çocuklarına ilgi ve şefkat göstermeyen ve adaletli davranmayanlara karşı Peygamberimizin tavrı.

Peygamber Efendimiz (S.A.V.)'in çocukları çok sevdiği ve onlara karşı son derecede şefkatli ve merhametli davrandığı malumdur. Kendisi çocukları arasında son derecede adaletli davranırdı. Çocuklarına ilgi, sevgi, şefkat, merhamet ve adalet göstermeyenlere karşı ise şiddetle tepki gösterirdi. Şimdi bu konuda da bir-iki örnek verelim:

Çocuğunu öpüp-sevmeyen adam

Bir gün Peygamber Efendimiz (S.A.V.) torunlarından Hz. Hasan'ı öperek seviyordu. Yanında bulunan Akrâ b. Hâbis:

"- Benim on çocuğum oldu, hiçbirisini öpmüş değilim" dedi. Bunun

üzerine Peygamber Efendimiz:

"- İnsanlara karşı şefkat duygusu olmayan kimseye Allah merhamet eylemez." buyurdu.⁽²⁵⁾

Bir başka seferinde ise bir vesile ile: "**Küçüklerine şefkat etmeyen, büyüklerinin hakkını gözetmeyen bizden değildir**" buyurmuştur.⁽²⁶⁾

Çocukları arasında adaleti gözetmeyen adam

Bir adam Peygamberimizin yanında oturuyordu. Bu sırada adamın erkek çocuğu çıkageldi. Adam, çocuğu öpüp, dizlerine oturttu. Daha sonra adamın kız çocuğu geldi. Adam onu da yanına oturttu. Peygamber Efendimiz derhal:

"-Niçin ikisini bir tutmadın?... " diye kınadı.⁽²⁷⁾

Kezâ bir başka zamanda ise Peygamber Efendimiz bir vesile ile:

"Çocukların senin üzerindeki haklarından birisi de, onlara eşit davranmandır" buyurmuştur.⁽²⁸⁾

Kadınların hor ve hakir görül-düğü, kız çocuğu sahibi olmanın son derece de ayıp ve utanılacak bir durum olarak kabul edildiği ve bundan dolayı bazılarınca kız çocuklarının diri diri toprağa gömüldüğü bir dönemde, Peygamber Efendimizin kız çocukları için bu şekilde konuşması ve davranması çok anlamlıdır.

C. SONUÇ

Yukarıda naklettığımız hadisler ışığında sonuç olarak diyebiliriz ki:

Peygamber Efendimiz (S.A.V.) mükemmel bir eğitimci idi. Her görevinde olduğu gibi, eğitimcilik görevinde de mükemmeli başarmıştır. Avrupa'nın ancak XVIII. yüzyılda J.J. Rousseau ile ulaşabildiği, "**eğitimin çocuğa göre**

yapılması" gerektiği ilkesini Allah'ın Rasûlü hem hayatı boyunca fiilen uygulamış, hem de sözleri ile ümmetine tavsiyede bulunmuştur. Çünkü O, her yönü ile ve herşeyi ile insanlar için örnek bir muallim ve mürid idi.

(*) Hz.Muhammed ve Gençlik
(Kutlu Doğum Haftası: 1992)
TDV Yayınları.

Dipnotlar:

- (1) Bakara, 2/151.
- (2) İmam Malik, Muvatta, Hüsnü'l-Huluk, Bab. 1.
- (3) İbni Mâce, Mukaddime, 17.
- (4) Kalem, 68/4.
- (5) Ahzab, 33/21.
- (6) Aclûnî, Keşfu'l-Hafâ, I. 196.
- (7) Ebû Davud, Edeb, 23.
- (8) Buhârî, İlim, 49.
- (9) Müslim, Mukaddime, 3.
- (10) Enbiyâ, 21/107.
- (11) Münâvî, Feyzü'l-Kadir, V. 167.
- (12) İbni Mâce, Edeb, 3.
- (13) Münâvî, Feyzü'l-Kadir, II. 13.
- (14) Buhârî, Edeb, 18.
- (15) Buhârî, Edeb, 22.
- (16) Buhârî, Menâkıbü'l-Ensar, 5.
- (17) İbni Mâce, Edeb, 48.
- (18) Heysemî, Mecmau'z-Zevâid, IV, 40 IX. 285.
- (19) Heysemî, Mecmau'z-Zevâid, IX. 190.
- (20) Buhârî, Cenâiz, 79.
- (21) Münâvî, Feyzü'l-Kadir, V. 216.
- (22) Tirmizî, Menâkıb, 50; Heysemî, Mecmau'z-Zevâid, IX. 82.
- (23) İbni Mâce, Edeb, 3; Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, II. 390/b.
- (24) İbni Mâce, Ticaret, 1.
- (25) Buhârî, Edeb, 18; Tirmizî Birr, 12.
- (26) Ebû Davud, Edeb, 66; Hakim, Müstedrek, I. 62.
- (27) Heysemî, C. VIII. s. 156.
- (28) İbni Mâce, Ticaret, 67.

İbadete açılışının 11. Yılında

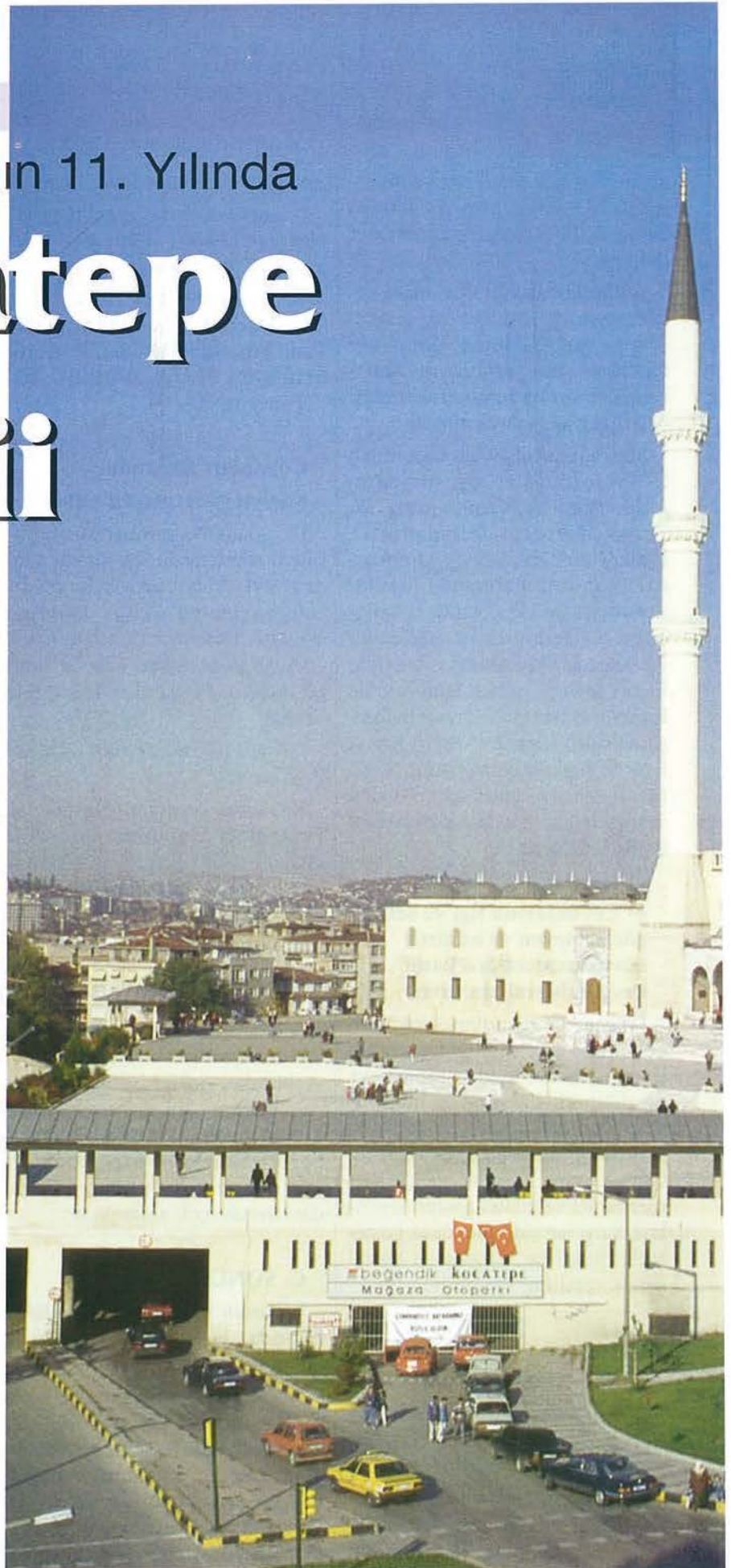
Kocatepe Camii

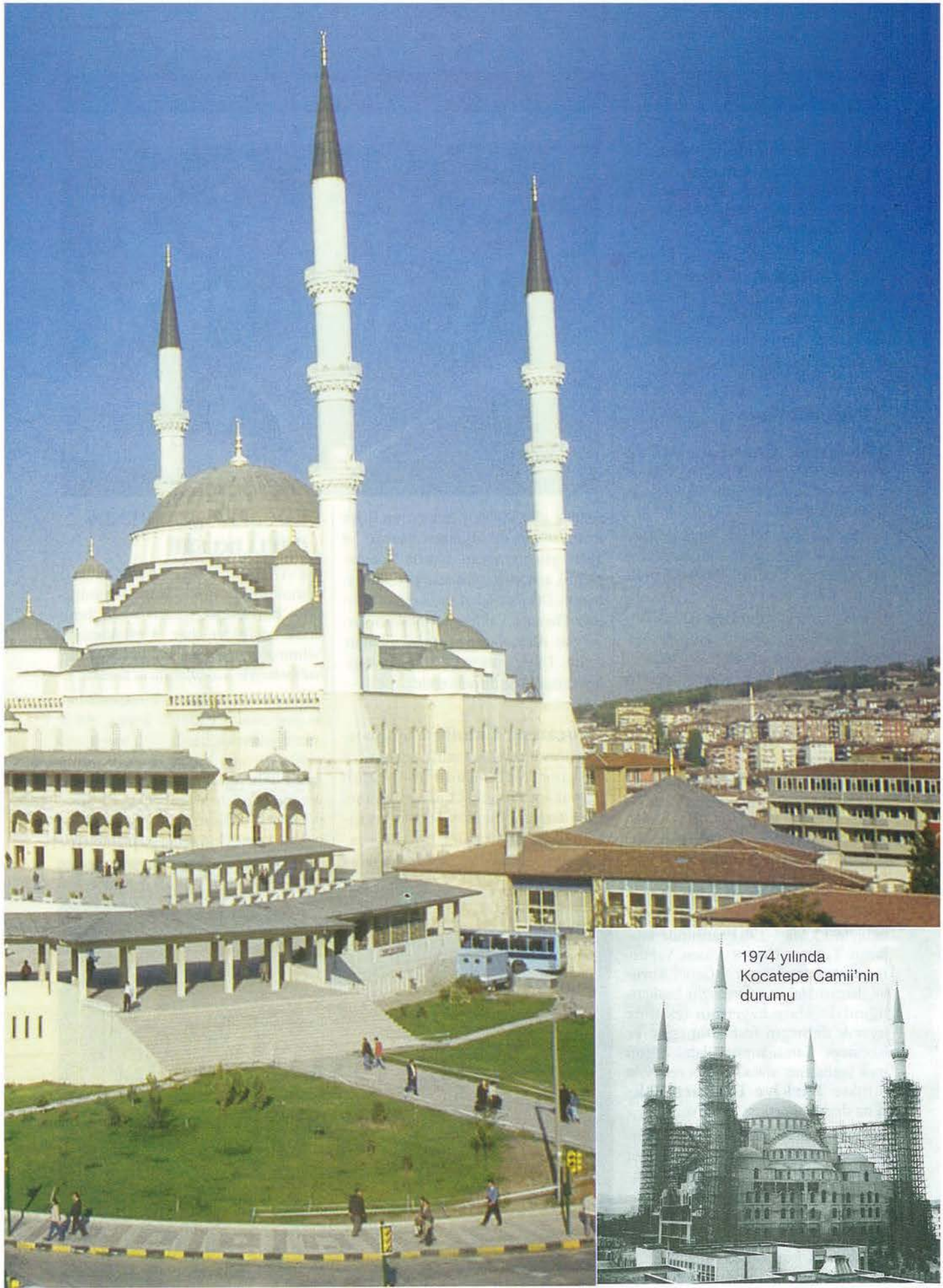
Türkiye Diyanet Vakfı'nın büyük çabası neticesinde, 27 Ağustos 1987 yılında düzenlenen muhteşem bir törenle ibadete açılan Kocatepe Camii, Cumhuriyet döneminin en büyük camisi olma özelliğini koruyor. İbadete açılışının 11. yıldönümü münasebetiyle Kocatepe Camii'ni her yönüyle tanıtmayı düşündük.

Kocatepe Camii'nin inşası fikri 1940'lı yıllara kadar gider. 8 Aralık 1944 tarihinde Diyanet İşleri Başkan Yardımcı Ahmet Hamdi Akseki başkanlığında 72 kişilik kurucu heyet tarafından "**Ankara Yenişehir'de Bir Cami Yapıtırma Kurumu**" adlı dernek kuruldu. 1947 yılında derneğin açtığı proje yarışmasında birinciliğe layık eser bulunamamıştı.

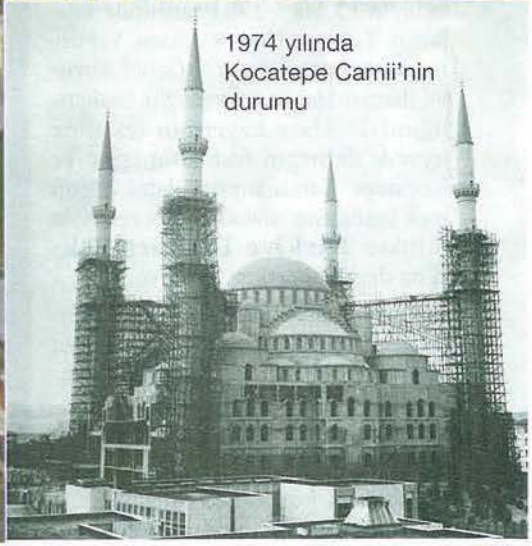
1956'da devrin başbakanı merhum Adnan Menderes'in müdahalesiyle Ankara'ya hakim "**Kocatepe**", cami arsası olarak tahsis edildi.

"**Türkiye Diyanet Sitesi Yapıtırma ve Yaşatma Derneği**" adını alan dernek, 1957'de yeni bir proje yarışması açtı. Başbakanlık, Üniversiteler ve Mimarlar Odası temsilcilerinden oluşan jüri, 36 eseri inceleyerek, "**Projelerin hiçbirinin arzu edilen neticeye tam olarak erişemediği**" ne karar verdi. Vedat Dalokay ve Nejat Tekelioğlu'nun müşterek projelerinin ise uygulanabilir olduğu kabul edildi. Projeye göre külliyede ikibin kişilik cami, Diyanet İşleri

1974 yılında
Kocatepe Camii'nin
durumu

Başkanlığı hizmet binası, Yüksek İslâm Enstitüsü, kütüphane, konferans salonu, müze, ikiyüz araçlık otopark, turistik çarşı, aşevi ve poliklinik bulunacaktı.

Bu projeye göre caminin temeli, Diyanet İşleri Başkanı Hasan Hüsnü Erdem tarafından 12 Haziran 1963'te atıldı. 1964'te projenin Diyanet İşleri Başkanlığı hizmet binası ile ilgili bölümü bitirildi.

Bugünkü Proje :

Kocatepe Camii için üçüncü defa 1967 yılında açılan yarışmayı Hüsrev Tayla ve Fatin Uluengin'in projesi kazandı.

Yeni projenin temeli, Diyanet İşleri Başkanı Ali Rıza Hakses zamanında 30 Ekim 1967'de "Mirac Kandili"nde atıldı.

1981 yılına gelindiğinde revaklı avlu, konferans salonu, otopark, süpermarket, idari bürolar, kütüphane, gasilhane gibi külliyyeyi oluşturan bölümler hariç caminin kaba inşaatı bitirilmişti.

Bu tarihte, kaba inşaat dışındaki yan bölümler, caminin fevkalade pahalı ve ince işçiliği gerektiren iç dekorasyonu için devlet katkısı, halkın bağışları gibi kaynaklar artık yetersiz kalmaya başlamıştı. Bu sebeple inşaat giderek yavaşladı. Hatta ilk pojede mevcut revaklı avlu gibi bazı bölümlerin inşasından vazgeçilmesi bile düşünüldü. Artan mali güçlükler sebebiyle 15 Mart 1981 tarihinde toplanan Türkiye Diyanet Sitesi Yaptırma ve Yaşatma Derneği Genel Kurulu, İsmail Hakkı Yılanlıoğlu başkanlığındaki idare heyetinin teklifine uyarak derneğin feshedilmesine ve Kocatepe Camii inşaatı dahil bütün mal varlığının alacak ve borçlarıyla birlikte **Türkiye Diyanet Vakfı**'na devredilmesine karar verdi.

Diyanet İşleri Başkanı Tayyar Altıkulaç'ın başkanlığında çalışmalarına başlayan Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti bütün imkanlarını Kocatepe Camii inşaatına teksif ederek hız verdi.

Caminin konferans salonu, otopark, süpermarket, idari bürolar, ga-

silhane gibi külliyyeyi oluşturan diğer kısımlarının da inşaatını başlattı ve 1986 yılı Ramazan ayında Kocatepe'nin asıl cami (Harem) kısmı zamanın Diyanet İşleri Başkanı ve Türkiye Diyanet Vakfı Şeref Başkanı Dr. Tayyar Altıkulaç tarafından ibadete açıldı. Diğer müstemilat ve bölümlerin inşasına devam edildi.

Kocatepe Camii'nin inşası tamamlanarak resmî açılışı 28 Ağustos 1987 tarihinde zamanın Başbakanı Turgut Özal ve Diyanet İşleri Başkanı Prof.Dr. M.Said Yazıcıoğlu tarafından yapıldı.

KOCATEPE CAMİİ'NİN ÖZELLİKLERİ

XVI. yüzyıl estetiği ile XX. yüzyıl teknolojisinin imkanlarını bütünleştiren **Kocatepe**, benzeri camilerle ortak özellikler taşır. 4 minaresiyle Selimiye'yi, merkezi kubbe ve yarım kubbeleriyle Sultanahmet'i andırır.

64 x 67 m. (4288 m2) ölçüsündeki asıl cami (Harem) kısmı, 48.5 metre yüksekliğinde, 25.5 metre çapında bir ana kubbeyle örtülüdür. Ana kubbe etrafında 4 yarım kubbe yer alır. Bu yarım kubbeler 12 kubbeyle genişletilmiştir. Kubbeler geleneksel tarzda kurşunla kaplanmıştır.

Ana kubbe, herbiri 3 metre çapında 4 büyük ayak (fil ayağı) üzerine oturtulmuştur. Sultanahmet'te 6.5 metre olan ve ana mekanı büyük ölçüde daraltan fil ayaklarının çapı, günümüz teknolojisinin verdiği imkanlarla Kocatepe'de 3 metreye düşürülmüştür. Böylece hem mekan genişlemiş, hem cemaatin bölünmesi önlenmiş ve ana mekana ferahlık getirilmiştir.

Asıl cami (Harem) kısmına künde-kârî (ahşap geçmeli) tarzda yapılmış bir ana ve 4 yan kapıdan girilir. Bu 5 ayrı kapı, cemaatin giriş-çıkışına kolaylık sağlamak üzere düşünülmüştür. Mermer taç kapı, Faik Bektöre'nin, ahşap kapılar ise Mevlüt Çiller'in eseridir.

Caminin kuzey kısmı ana giriş kapısı önünde yer alan 2400 m²'lik revaklı avluyu bir mermer şadırvan süsler. Revaklar 14 m. yüksekliğinde 26 kubbe ile örtülüdür.

Revaklı avluyu çevreleyen kubbe-lerle caminin ana giriş kapıları kub-belerinin alemleri mermerden, ana ve yan kubbelerle minarelerin alemleri, altın varak ile kaplı bakırdan imal edilmiştir.

88 m. yüksekliğindeki üçer şerefeli 4 minareye hem merdiven, hem asansörle çıkılır.

Asıl cami bölümü olan ana mekanı (Harem) "U" şeklinde mahfeller sarar. Mahfeller, klasik İstanbul camilerinden farklı şekilde iki kat olarak uygulanmıştır. Böylece hem harem kısmına özel bir görünüm, hem mekan kazandırılmıştır.

Mahfellere, ana mekana bakan yüzleri merlele kaplı 6 merdivenle çıkılır. Merdivenlerden çıkarken sahanlıklar hizasına, ana mekana nâzır küçük balkonlar yapılmıştır. Bu suretle merdiven çıkışlarına ferahlık getirilmiştir.

10 m. yüksekliğindeki mihrap, beyaz mermerden yapılmıştır.

8.70 m. yüksekliğindeki minber, özel süslemelerle işlenmiş mermerden yapılmıştır.

Reha Tolon'un eseri olan iç tezyinatı klasik Osmanlı mimarisi örnek alınmış, malzeme olarak çini, mermer, sarı maden, altın varak ve özel

boyalar kullanılmıştır. Ana kubbe ve aslan göğsü yazıları pirinçten kesme suretiyle yazılmış ve altınla kaplanmıştır. Kuşak yazıları ise mermer kabartma olup, keza altın kaplamadır.

Yazılar hattat Hamit Aytaç ve Mahmut Öncü'nün eseridir.

Caminin iç süslemeleri arasında ayrı bir yeri olan vitraylar özel camdan imal edilmiş olup, klasik Osmanlı tarzı ile modern tarz arasında bir geçiş teşkil eder.

İç aydınlatma için 1 ana avize, 32 uydu avize, 4 köşe avize kullanılmıştır. Bu avizeler Mustafa Küçük tarafından imal edilmiştir. Ana avizenin çapı 5.5 m, köşe avizelerin çapları 140 cm, uydu avizelerin çapları ise 60 cm'dir. Kristal kürelerden oluşan avizelerin zincirleri ve iskeletleri altın

kaplamadır. Aydınlatma sisteminde en gelişmiş teknikler kullanılmış, bilinen klasik sistemler aşılmıştır.

Isıtma sistemi, tabandan ısıtma tarzında, merkezi sistemle gerçekleştirilmiştir. Yan unsurlar olan konferans salonu, kütüphane ve süpermarkete de klima tesisatı yerleştirilmiştir.

Harem kısmı, desenleri Afyon Ulu Camii'nin bugün artık yok olmuş özgün süsleme desenleri esas alınarak hazırlanmış el dokuması tek tip halı ile tefriş edilmiştir. Mahfeller de keza tek tip ve özel desenli makina halılarıyla döşenmiştir.

Bütünüyle cami, betonarme iskelet sistemiyle yapılmış, dış cephe özel sun'i taş ile kaplanmıştır. Kubbe, yarım kubbe tamburları ve minareleri ise brüt beton olarak inşa edilmiştir.

Camiyi iki adet selsebil süsler. Bunlardan biri cami, diğeri konferans salonu girişindedir.

Cami, plato şeklindeki bir avlu ile sarmılmıştır. Külliye'nin tamamlayıcı unsurları, arazinin meylinde istifade edilerek plato şeklindeki bu avlu altına gizlenmiştir.

Konferans salonu ve idari bürolar caminin oturduğu plato seviyesinin altında kalacak şekilde uygulanmıştır. Mihrap cephesinde, aks üzerinde ve altıgen planlı salon, modern ışık ve seslendirme cihazlarıyla teçhiz edilmiş olup, 400 kişiliktir.

Caminin batı avlusu altında bulunan 7256 m²'lik, 3 katlı otopark 800 araç alacak büyüklüktedir. Otopark içerisinde geçen tünel yol Küçükçekirten'i Mithatpaşa'ya bağlamaktadır.

Revaklı avlu altında, 3 katlı ve 15.000 m² kapalı alana sahip süpermarket bulunmaktadır.

Caminin klasik Osmanlı mimarisini yansıtmaya mukabil, konferans salonu, otopark, süpermarket, idari büro gibi müstemilat çağdaş mimariye göre yapılmış, ancak caminin klasik üslubuna uydurulmuştur.

Tarihten Sayfalar

Önemli
ŞAHİİYETLER

Birgivi

(1523-1573)

Çeşitli sahalarda eser veren
büyük Türk âlimi

BİRGİLİ diye de bilinmektedir. 27 Mart 1523 tarihinde Balıkesir'de doğdu. Asıl adı Takıyyüddin Mehmed'dir. Zâviye mensubu âlim ve faziletli bir kişi olan babası Pir Ali Balıkesir'de müderristi. Balıkesir'in Çay mahallesindeki kabri bugün de ziyaret edilmektedir. Dedesi Balıkesir Kepsut'a bağlı Bektaşlar köyünden İskender Efendi'dir. Annesi ise Meryem Hanım'dır.

BİRGİVÎ ilk tahsilini babasının yanında yaptı. Ondan Arapça, Mantık ve diğer bazı ilimleri okudu, bu arada Kur'an'ı da ezberledi. Daha sonra İstanbul'a giderek Mahmutpaşa mahallesinde Küçük Şemseddin Efendi'den ders aldı. Ardından Haseki Medresesi'ne girdi; dönemin tanınmış alimlerinden Ahizâde Mehmed Efendi'nin ve daha sonra Rumeli Kazaskeri olan, Kızıl Molla lakabıyla tanınmış Abdurrahman Efendi'nin öğrencisi oldu. İcazet alarak müderrislik payesini elde etti. Ardından Abdurrahman Efendi'nin yanına mülazım olup ihtisasını tamamladı. Bir süre bazı medreselerde müderrislik yaptı. Kânunî döneminde hocası Abdurrahman Efendi'nin aracılığıyla Edirne kassâm-ı askerisi olan Birgivi bu

görev süresince ders okutmaya devam etti.

Daha sonra İstanbul'a giden Birgivi Bayramiyye Tarikatı Şeyhi Abdullah Karamani'ye intisap ederek inzivaya çekildi. Ancak müridinin ders ve irşad faaliyetleri için geri dönmesini isteyen Abdullah Karamani'nin de tavsiyesi üzerine, Sultan II. Selim'in hocası Birgili Atâullah Efendi'nin Birgi'de yaptırdığı medreseye tayin edildi. İlmî ehliyetiyle kısa sürede meşhur olan Birgivi'den ders almak isteyen pek çok talebe ülkenin her tarafından buraya akın etmeye başladı. Ömrünün geri kalan kısmını Birgi'de tedris, irşad ve telif faaliyetleriyle geçirmiş olması sebebiyle de Birgivi nispetiyle şöhret buldu.

Hakkı söylemekten çekinmeyen Birgivi ömrünün sonlarına doğru tekrar İstanbul'a giderek Sadrazam Sokullu Mehmet Paşa'ya memleketteki adaletsizliklerle mücadele etmesi için tavsiyelerde bulunmuştur. Fıkıhta Hanefti, itikadda Maturîdî olan Birgivi Mehmed Efendi'nin biyografisinden bahseden bütün kaynaklar, onun Osmanlılar döneminde yetişmiş seçkin bir âlim olması yanında dinî ve ahlâkî şahsiyeti bakımından da mükemmel bir insan olduğunu belirtir.

BİRGİVÎ son derece dürüst ve tavizsiz bir ilim adamıdır. Nitekim döneminde çok yaygın olan anlayışa rağmen hiçbir eserini herhangi bir devlet büyüğüne ithaf etmemiş, aksine devlet ileri gelenleri de dahil olmak üzere her seviyedeki yöneticilerde ve görevlilerde gördüğü kusurları cesaretle tenkit etmiştir. Özellikle memuriyetlerin rüşvet karşılığı satılması, kadılar, muhtesibler ve diğer görevlilerin rüşvet almaları, ehli olmayanlara ilmî ve idarî rütbelere verilmesi, bu yüzden cehaletin yaygınlaşması ile her türlü bidat ve hurafe Birgivi'nin şiddetle karşı çıktığı hususlardır.

BİRGİVÎ, kendisi de Bayramiyye müntesibi olmakla birlikte zamanında Sünnî esaslardan sapmış ve bid'atlar ihdas etmiş olan bazı tasavvuf erbabını da eleştirmekten geri durmamış, hatta bir kısım mutasavvıfların bid'at ve aşırılıklarını ortaya koyup tenkit etmek üzere el-Kavlü'l-vasit beyne'l-ifrât ve't-tefrît adlı bir de risâle yazmış olması yüzünden tasavvuf düşmanı olmakla itham edilmeğe de bu iddia isabetsiz görülmüştür. Nitekim et-Tarîkatü'l-Muhammediyye'nin şârihlerinden ünlü mutasavvıf Abdülganî en-Nablusî Bir-

givi'nin Ehl-i sünnet esaslarına bağlı tasavvuf büyüklerini değil tasavvuf adına bir yığın bid'at ve hurafe ortaya çıkaran sözde mutasavvıfları tenkit ettiğini belirtir.

Başta et-Tarikatü'l-Muhammediyye olmak üzere eserlerinin her devirde büyük ilgi görmesi de ilmî dirayeti yanında dürüst, basiretli, cesur ve sosyal problemler karşısında sorumluluk duygusu taşıyan bir kişilik sahibi olmasının sonucu şeklinde değerlendirilmelidir.

BİRGİVÎ, başta el-Avâmil ve İzhâr olmak üzere Arap grameri konusunda kaleme aldığı eserlerle de İslam ilimleri alanında büyük bir hizmet ifa etmiş ve haklı olarak yaygın bir şöhrete kavuşmuştur. İslâm dininin iki ana kaynağı olan Kur'an ve Sünnet'in dili olan ve ayrıca İslâm medeniyetinin müşterek lisanı haline gelen Arapça'nın Arap olmayan müslüman milletler tarafından öğrenilebilmesi için büyük gayretlerin sarfedildiği bilinmektedir. İlmî Arapça'nın öğre-

nilmesinde onun gramerinin bilinmesinin büyük payı bulunduğu şüphesizdir. Birgivi de, ana kuralların öğrenciler tarafından ezberlenmesi geleneğine uyarak kaleme aldığı el-Avâmil risalesinden başka onun şerhi durumundaki İzhâr'ı telif etmiştir. Sağlam bir tertibe ve özlü bilgilere sahip olmanın yanında çeşitli nahiv kaidelerinin örneklerle açıklanması sırasında pedagojik esaslar ihtiva eden cümlelerin kaydedilmesi bu iki esere itibar kazandırmış, asırlar boyu Arapça'nın öğrenilmesinde vazgeçilmez eserler listesindeki yerlerini korumalarını sağlamıştır. Şüphe yok ki söz konusu kitapların bu derece itibar görmesinde Birgivi'nin ilim ve din hayatındaki güçlü şahsiyetinin de önemli bir payı olmuştur.

BİRGİVÎ, Eylül 1573'de bir İstanbul seyahati sırasında ve baya yakalanarak hicrî yıla göre 52 yaşında vefat etti ve Birgi'ye getirilerek burada defnedildi.

Eserleri

İlmî açıdan önemlerine göre Arap dili grameri, ahlâk-tasavvuf, fıkıh, akaid, tefsir-kıraat, hadis gibi sahalarda çoğu Arapça, birkaçı da Türkçe olmak üzere tesbit edilmiş altmışa yakın eserlerinin başlıcaları şunlardır:

A) Gramer

1. el-Avâmil,
2. İzhârü'l-esrâr,
3. İmânü'l-enzâr
4. Kifâyetü'l-mübtedî,
5. İmtihânü'l-ezkiyâ,
6. Şerhu'l-Emsile,

B) Ahlâk-Tasavvuf

1. et-Tarikatü'l-Muhammediyye,
2. Cilâü'l-kulûb

C) Fıkıh

1. Vasiyetnâme,
2. es-Seyfû's-sârim fi ademi cevâzi vakfi'l-menkûl ve'd derâhim,
3. İkazü'n-nâimin ve ifhâmü'l-kasırîn,

4. İkazü'l-halîkîn,
5. Muaddilü's-salât,
6. Zuhru'l-müteehhilin ve'n nisâ fi tarifi'l-athâr ve'd dimâ,

D) Akaid

1. Ahvâlü etfâli'l-müslimîn,
2. Ziyâretü'l-Kubûr,

E) Tefsir-Kıraat

1. Tefsiru sûreti'l-Bakara,
2. ed-Dürrü'l-yetim,

F) Hadis

1. Risâle fi usûli'l-hadis,
2. el-erbain,
3. Kitâbü'l-îman ve'l-istihşân,

1999 Yılı Kutlu Doğum Haftasında Düzenlenen Yarışmalar

1989 yılından itibaren
Peygamber Efendimiz
Hz. Muhammed (S.A.V.)'in
doğum yıldönümlerini
"Kutlu Doğum Haftası" adı
altında, çeşitli sosyal ve kültürel
faaliyetlerle icra eden Türkiye
Diyanet Vakfı, 1999 yılında da
hafta münasebetiyle her kesime
hitabeden çeşitli yarışmalar
düzenliyor. Türkiye Diyanet
Vakfı'nın gerçekleştireceği
yarışmalar şunlardır :

İlköğretim Okulu öğrencileri
arasında "Dinî Nitelikli
Şiir Yarışması",

Balkanlar, Kırım ve Kıbrıs
Türkleri arasında
"Dinî Muhtevalı Şiir
Yarışması",

Lise ve Meslek Liseleri arası
"Bilgi Yarışması",

Kur'an Kursları öğrencileri
arası "İslâm ve Çalışma
Konulu Araştırma Yazı
Yarışması",

İlim adamlarına yönelik
"İslâmî Araştırma Ödülü
Yarışması" ile

"Çocuk Şarkıları ve
İlâhileri Güfte Yarışması".

Bu yarışmalardan bazılarının şart-
namelerini bültenimizin bu sayısında
bulacaksınız. Diğer şartnamelerde
Vakfımız Genel Merkezi ile İl ve ilçe
müftülüklerinden temin edilebilir.

1999 YILI KUTLU DOĞUM HAFTASI ÇOCUK ŞARKILARI ve İLÂHİLERİ GÜFTE YARIŞMASI ŞARTNAMESİ

I. KONU ve KISALTMA

1. Türkiye Diyanet Vakfı, 1999 yılı Kutlu Doğum Haftası münasebe-
tiyle, çocukların zihninde kolayca kalabilecek şarkı ve ilâhî güftelerinin orta-
ya çıkmasını sağlamak üzere "Çocuk Şarkıları ve İlâhileri Güfte Ya-
rışması" düzenlemiştir. Bu şartnamede geçen "Vakıf" kısaltması, Türkiye
Diyanet Vakfı'nı ifade eder.

II. AMAÇ

2. Bu yarışmanın amacı, Türk çocuk edebiyatına, çocukların kolay
anlayıp öğrenebilecekleri yeni ve özgün eserler kazandırmak; bu eserlerle
çocukların, gelişme çağında dinî, millî, ahlâkî, toplumsal duygularını, tabiat
ve insan sevgisini, ana dili öğrenimlerini ve edebî zevklerini sağlıklı yoldan
beslemek, geliştirmek ve zenginleştirmektir.

III. ARANAN ŞARTLAR

A- ESERLERDE

3. Yarışmaya katılacak eserlerin;

- Konu itibarıyla Allah, Peygamber, İslâm, Vatan, Millet,
Millî Kültür, aile, anne, baba, kardeş, arkadaş, çevre,
insanlık sevgi ve saygısı, paylaşma, birlik ve beraberlik
duygusu, çeşitli ahlâkî hasletlerle ilgili konularda çocuk-
larda müsbet davranış kazandıracak nitelikte olması,
- Dil açısından, 4-15 yaş arasındaki çocukların anlayacağı
nitelikte, sade, akıcı berrak ve dilbilgisi kurallarına uygun
olması,
- Çocuk ruhunun zevk ve beğenisine uygun, sevdirci,
özendirici, yüceltici ve olumlu bir anlayışın ürünü olması,
- Millî ve dinî birliği zedeleyici, bozucu, moral yıkıcı,
karamsar, kötümser ifadelerden uzak olması,
- Yeni ve özgün olması ve daha önce herhangi bir
yarışmaya sunulmamış olması,
- Başka şiiirlerden şu veya bu şekilde aktarılmış
olmaması gerekmektedir.

B- YARIŞMACILARDA

4. Yarışmaya katılacaklarda aşağıdaki şartlar aranır :

- T.C. ve K.K.T.C. vatandaşı olmak, (Anadolu Türkçesi ile
yazmak şartıyla diğer Türk Cumhuriyetleri vatandaşları ve
Türk Toplulukları mensupları da yarışmaya katılabilir)
- Jüride ve yarışmanın düzenlenmesinde yetki ve sorumlu-
luk taşıyanlar arasında bulunmamak,
- Yaş veya meslek itibarıyla herhangi bir sınırlamaya tabi
tutulmamak, (reşit olmayanların hakları konusunda kanuni
temsilcileri muhatap alınır)

IV. KARŞILIKLI HAKLAR

5. Vakıf ile yarışmaya katılan eser sahipleri, karşılıklı haklar konusunda aşağıdaki şartlarda anlaşmış sayılırlar :
- a) Yarışmaya katılan eserlerin tüm yayın hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na ait olacaktır.
 - b) Yayınlanan eserlere "**Türkiye Diyanet Vakfı Te'lif Ücretleri Talimatı**" esaslarına göre ücret ödenecektir.
 - c) Yarışma tarihinden itibaren ilk iki yıl içinde yayınlanmayan eserlerin tüm yayın hakları sahiplerine geri dönmüş sayılacaktır.
 - d) Güftenin yarışma veya sipariş yoluyla bestelenmesi hakkı, yarışma tarihinden itibaren ilk beş yıl içinde Vakıf'a ait olacaktır.
 - e) Eserin bestesinden doğan her türlü hakları kullanma yetkisi ilanihaye Vakıf'a ait olacak; ancak sağladığı gelirler Vakıf ile eser sahibi arasında yarı yarıya paylaşılacaktır.

V. TAKVİM

6. Yarışmanın takvimi aşağıdaki gibidir :
- a) Eser sahipleri, yarışmaya katılacak eserlerini, daktilo ile yazılmış olarak, kısa biyografileriyle birlikte ve beş nüsha halinde 01.03.1999 tarihine kadar "**Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Danışma Kurulu, Dr. Mediha Eldem Sokak No: 72/B Kocatepe - Ankara**" adresine elden teslim edecekler veya posta ile göndereceklerdir.
 - b) Vakfın belirleyeceği jüri, 10.04.1999 tarihine kadar değerlendirmeyi yapacak ve dereceye girenleri tesbit edecektir.
 - c) Jüri, eserleri uygun bulmadığı takdirde ödüllerin bir kısmını veya tamamını vermemekte serbesttir.
 - d) Dereceye giremeyen eser sahiplerine ayrıca duyuru yapılmayacaktır.
 - e) Yarışmaya gönderilen eserler, sahiplerine iade edilmeyecektir.
 - f) Postadaki gecikmelerin sorumluluğu, gönderene ait olacaktır.
 - g) Dereceye layık görülen eserlerin ödülleri, Kutlu Doğum Haftası içinde Ankara'da verilecektir.

VI. ÖDÜLLER

7. Yarışmada uygulanacak diğer hükümler şunlardır :
- a) Birinci eserin ödülü 120.000.000.-TL.
 - b) İkinci eserin ödülü 90.000.000.-TL.
 - c) Üçüncü eserin ödülü 60.000.000.-TL.
 - d) Mansiyon (üç adet) 90.000.000.-TL. (3x30.000.000.-TL.)

VIII.DİĞER HÜKÜMLER

8. Yarışmada uygulanacak diğer hükümler şunlardır :
- a) Yarışmaya gönderilen eserlere yazarın adı ve soyadı değil rumuzu yazılacak, rumuzun kime ait olduğu küçük ve kapalı zarf içinde dosyaya eklenecektir.
 - b) Jüri'ye sadece eserler teslim edilip eser sahiplerinin kimlikleri Vakıfca yarışma sonuçları belirleninceye kadar mahfuz tutulacaktır.
 - c) Bu şartnamede hüküm bulunmayan konularda, Vakfın yürürlükte olan konu ile ilgili diğer mevzuatı uygulanacaktır.
 - d) Uygulamada ortaya çıkacak boşluk, aksaklık ve tereddütlerin giderilmesi için Vakıf, bu şartnamenin ana ilkeleri paralelinde özel şartlar tesbit etmeye ve tedbirler almaya yetkilidir.

VIII.SON HÜKÜM

9. Yarışmaya katılanlar, işbu şartnamede tesbit edilen bütün esaslara uymayı kabul etmiş sayılırlar.

TÜRKİYE DİYANET VAKFI 1999 YILI KUTLU DOĞUM HAFTASI

İSLÂM ARAŞTIRMALARI ÖDÜLÜ

Türkiye Diyanet Vakfı, her yıl İslâm Dinî ve kültürü alanında yapılmış ilmi bir araştırmaya ödül verecektir. (1999 yılı ödülü 600.000.000.-TL.dir.) İslâmi ilimler alanındaki orijinal araştırmaları teşvik için konan bu ödül her yıl Kutlu Doğum Haftası içerisinde takdim edilecektir.

KONU

Ödüle konu olacak eserler için "İslâm Araştırmaları" başlığı altında geniş bir disiplinler yelpazesi düşünülmektedir. Eserlerde İslâmi ilimler, İslâm ve Türk Toplumu ile bunlar arasındaki tarihi bağlantı alanları konu edinilebilecektir.

KATILIM

Başvuru üzerine veya jüri tarafından doğrudan seçilerek incelenecek eserlerin matbu olması şart değildir. Ancak eserin 1998 yılı içinde tamamlanmış veya basılmış olması gerekmektedir. Daha önceki yıllara ait eserler değerlendirmeye alınmaz.

Eser sahibinin başvurusu halinde eserin ait olduğu ilim dalında temayüz etmiş bir ilim adamının veya ilmi kuruluşun tavsiyesi de müracaat dilekçesine eklenecektir. Tavsiyesiz başvurular incelenmeyecektir.

Jürinin referans olarak kabul edip etmeme hakkı saklı kalmak üzere ilim adamları ve ilmi müesseselerin doğrudan doğruya aday göstermeleri mümkündür.

Başvurularda eserin iki nüsha gönderilmesi ve tercümeihal ile ilmi çalışma-yayın listesinin eklenmesi gerekmektedir.

Yarışmaya gönderilen eserler yazarlarına iade edilmeyecektir.

Yabancı dildeki eserler yarışmaya katılamazlar.

Dereceye giren eserin yayınlanması halinde, Vakıf Yayın Talimatnamesine göre telif ödenecektir.

JÜRİ ÜYELERİ

1. Prof.Dr. Mehmet AYDIN
2. Prof.Dr. Ali BARDAKOĞLU
3. Prof.Dr. Süleyman Hayri BOLAY
4. Prof.Dr. Mehmet HATİPOĞLU
5. Prof.Dr. Abdurrahman KÜÇÜK
6. Prof.Dr. İlber ORTAYLI
7. Prof.Dr. Bahaeddin YEDİYILDIZ

SÜRE

Eserler en geç 10 Ocak 1999 tarihinde Vakfımızda olacak şekilde gönderilecektir.

Başvurular "Türkiye Diyanet Vakfı Dr. Mediha Eldem Sokak No: 72/B

Kocatepe / ANKARA" adresine elden veya posta ile yapılabilir.

Postadaki gecikmeler dikkate alınmaz.

□ Bu yarışma, 2000 yılından itibaren konulu kitap yarışmasına dönüşecektir.

2000 Yılı yarışma konusu "2000'li Yıllarda Hz. Muhammed"
2001 Yılı yarışma konusu "2000'li Yıllarda Hz. Musa, İsa ve Muhammed (S.A.V.)"dir.

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
2000 YILI KUTLU DOĞUM HAFTASI

İSLÂM ARAŞTIRMALARI ÖDÜLÜ

Türkiye Diyanet Vakfı, her yıl İslâm ve Türk dünyasının dinî, sosyal, ekonomik vb. konularında yapılmış ilmî bir araştırmaya ödül vermeyi gelenek haline getirmiştir. 2000 yılı ödülü 10.000.-(Onbin) ABD Doları'dır.

KONU

"2000'li Yıllarda Hz. Muhammed (S.A.V.)"

KATILIM

- 1- Eserin önceden yayımlanmamış olması,
- 2- Eserlerin 8 (Sekiz) nüsha halinde teslim edilmesi ve yazarın özgeçmişinin eklenmesi,
- 3- Eserin hacminin (safyada 250 kelime itibarıyla) 300 sayfadan az, 400 sayfadan fazla olmaması gerekmektedir.
- 4- Yarışmaya gönderilen eserler yazarlarına iade edilmeyecektir.
- 5- Kazanan eserin yayın hakkı sürekli olarak Vakfa ait olacaktır ve yazara Türkiye Diyanet Vakfı Yayın yönetmeliği çerçevesinde telif ücreti ödenecektir.
- 6- Yabancı dildeki eserler yarışmaya katılamazlar.

JÜRİ ÜYELERİ

1. Prof.Dr. Mehmet AYDIN
2. Prof.Dr. Ali BARDAKOĞLU
3. Prof.Dr. Süleyman Hayri BOLAY
4. Prof.Dr. Mehmet HATİPOĞLU
5. Prof.Dr. Abdurrahman KÜÇÜK
6. Prof.Dr. İlber ORTAYLI
7. Prof.Dr. Bahaeddin YEDİYILDIZ

SÜRE

Eserler en geç 01 Aralık 1999 tarihinde Vakfımızda olacak şekilde gönderilecektir. Başvurular **"Türkiye Diyanet Vakfı Dr. Mediha Eldem Sokak No: 72/B Kocatepe / ANKARA"** adresine elden veya posta ile yapılabilir. Postadaki gecikmeler dikkate alınmaz.

° 2001 Yılı yarışma konusu **"2000'li Yıllarda Hz. Musa, İsa ve Muhammed (S.A.V.)"**dir.

KOCAELİ

Kocaeli Diyanet Kültür ve Eğitim Sitesi'nin inşaatı hızla devam ediyor.

Kocaeli Şubemiz tarafından 1996 yılında temeli atılan Müftülük sitesinin inşaatı devam ediyor. Kaba inşaatı tamamlanmış olan sitenin tavanı uzay çatı sistemi ile kapatılmış ve dış cephe ile iç duvarların tuğla örme çalışmalarına başlanmıştır.

859 m² arsa üzerine inşa edilen ve 8 katlı olan sitenin toplam kullanım alanı 5500 m² olacaktır. Hayırsever vatandaşlarımızın yardımları ve müftülük personelinin fedakar çalışmaları neticesinde kaba inşaatı bitirilmiştir.

Müftülük Sitesinin müstemilatında; 50 araç kapasiteli otopark, konferans salonu, kitap ve sergi salonları, lisans laboratuvarla-

rı, hizmetiçi eğitim salonları, kütüphane, hac ve umre kayıt büroları ile müftülük ve Vakfımız şubesinin tüm ünitelerine hizmet verecek birimler bulunmaktadır.

Harmancık

Harmancık Şubemiz tarafından Harmancık Merkez Camii'nin minaresi yaptırıldı. İlçe Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Tuna'nın verdiği bilgiye göre, vatandaşların desteğiyle yapımına başlanan 63 m yüksekliğinde ve çift şerefeli minarelerden birinin tamamı bitirilirken birisinin de bitme aşamasında geldiği öğrenildi.

Cumayeri

Cumayeri İlçe Müftülüğü ve Vakfımız şubesinin katkılarıyla oluşturulan futbol takımı, Cumayeri Kaymakamlığı'nın düzenlediği turnuvada üçüncü oldu.

Cumayeri Müftülük futbol takımını oluşturan imam-hatip, müezzin ve

müftülük personelinden oluşan ekip mücadele ettikleri 12 takım arasından üçüncülüğü aldılar.

Kaymakamlık futbol turnuvasında üçüncü gelen takımımıza üçüncülük kupasını Kaymakam Süleyman Yılmaz verdi.

Saray

Saray Şubemiz yaz döneminde hizmetlerine ağırlık verdi. Şubemiz merkez ve köy camilerinin çevre düzenlemelerini yaparak yeşillendirdi. Bu kapsamda camilerin ve müftülük binasının etrafına çok sayıda fidan dikildi.

Merkezdeki camilerin için ve dış boyalarını yapan Şubemiz, ilçenin ikinci büyük cami olan Hicret Camii'nin tuvalet, gashane ve şadırvanını yaparken, Zincirli Köyü Camii'nin de minaresini tamamladı.

Kaba inşaatı daha önce bitirilen 2 katlı Vakıf binamızın ince işleri de Saray Müftülüğü ve İlçe Kaymakamı Yılmaz Arslan'ın maddi ve manevi katkıları ile bitirildi. 1. katında müftülük dairesi, ikinci katında lojman bulunan sitenin açılış tö-

renine Van Valisi Abdulkadir Sarı, İlçe Kaymakamı Yılmaz Arslan, İl Müftüsü Osman Şarklı, Belediye Başkanı Seracettin Bilmez, ilçe Müftüsü ve

Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Abdulkadir Keşvelioğlu, Özalp Müftüsü M.Faysal Geylani, daire amirleri ve kalabalık bir topluluk katıldı.

Perşembe

Perşembe Müftülüğümüzün gayretli çalışmaları ve hayırsever vatandaşlarımızın katkılarıyla 1992 yılında temeli atılan 1500 cemaat kapasiteli Merkez Camii yapılan görkemli bir törenle ibadete açıldı.

Açılış törenine, Ordu Vali Vekili Ömer Bıkcıoğlu, İlçe Kaymakamı Necmettin Yalınalp, Ordu Belediye Başkanı Fikret Türkyılmaz, Perşembe Belediye Başkanı Ertekin Çolak, Ziraat Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Yusuf Nurettin İsmail Çelebioğlu, Diyanet İşleri Başkanlığı Din Hizmetleri Dairesi Başkanı Abdurrahman Kahyaoglu, Din Eğitimi Dairesi Başkanı Şükrü Öztürk, Ordu Müftüsü Cevat Altun, il ve ilçe belediye başkanları, daire amirleri ve kalabalık bir topluluk katıldı.

Ordu Müftüsü Cevat Altun açılış münasebetiyle yaptığı konuşmada caminin müstemilatı hakkında bilgi verirken, Perşembe Kaymakamı Necmettin Yalınalp da Türkiye'nin her yönden ilerlediğini millî kimlik sahibi, kaynaşan, bütünleşen, sevgi dolu, hür düşünceli insanların oluşturduğu bir Türkiye'nin ortaya çıkacağını söyledi.

Diyanet İşleri Başkanlığı Din Hizmetleri Daire Başkanı Abdurrahman Kahyaoglu da yaptığı konuşmada camilerin sosyal hayatın vazgeçilmez bir parçası olduğuna dikkat çekerek, "Birlik ve beraberliğin pekiştirildiği camiler, zengin ile fakirin, amir ile memurun diz dize, sırt sırta Allah'ın huzurunda secde ettiği mukaddes mekanlardır" dedi.

Tören sonunda Müftülüğümüz tarafından caminin yapımında emeği geçenlere birer plaket takdim edildi.

1500 cemaat kapasiteli, kaloriferli, tabandan ısıtma sistemli ve üç katlı olan caminin müstemilatında; üç şerefeli çift minare, mutfak, yemekhane ve sosyal tesisler yer almaktadır.

Mehmet Erdoğan

Alevîlik - Bektaşîlik

Tartışmalarında Üslûp ve Seviye

İslâmiyet bin yıllık kültürümüzün temel taşıdır. Fert hayatımızdan cemiyet hayatımıza, aile hukukumuzdan devletler arası hukuka, hasılı bütün hayatımızı, hatta ideal ve rüyalarımızı yakından etkileyip besleyen ana kaynaktır. İslâmiyet'i algılamada ve yaşamada tarihten bugüne gösterdiğimiz farklılıkları cemiyetimizi ayırtıran unsurlar olarak değil, mozağin ayrı ayrı taşları veya kültür renkleri olarak telâkki etmemiz daha sahici olur. Tarihin hükmü de bu doğrultudadır. Millet olarak yapmış olduğumuz büyük kültür ve medeniyet hamlelerinde aynı hedefe yönelmemiz, aynı istikamet doğrultusunda çaba göstermemiz bunun bir delilidir. Yakın tarihimizden misal verecek olursak, işte "Çanakkale geçilmez" diyen, Millî Mücadeleyi imanla, aşkla ve büyük fedakârlıkla göğüsleyen bu millet, dahili ve harici bütün etkilere karşı tarihin hükmünü yeniden onaylamıştır.

Bugün Alevîlik adı altında gelenekleşen muhalefet kültürü siyasallaşmak ve ana bünyeden ayrılmak eğilimindedir. İşin tuhafı böyle bir eğilim zaman zaman teşvik ediliyor. Bu meyanda medyada "devletin resmî dini" tabiri kullanılıyor. Müslüman kimliğine yeni sıfatlar ekleniyor.

Ne var ki ana bünye kendi statükosunu ge-

leceğe taşımak isterken tarihle çatışıyor ve ucuz bir pragmatizm içine giriyor. Asıl temel yapı göz ardı ediliyor, hatta rencide edici tavırlar takınıyor. Biz istikbâl adına gerçek tehlikeyi burada görüyoruz.

Bu çerçevede Alevîlik ve Bektaşîlik ayrı bir inanç değil, "tevhid" inancının hayata bir bakış tarzıdır. Üslûp farklıdır, tarihî ve sosyal alt yapı farklıdır. Bunu da kimsenin inkâr etmeye hakkı yoktur. Batlı hayat, farklılıkların mücadelesine dayanır. Biz, hiçbir sınıf farkı kompleksine kapılmadan farklılıklarımızı idealde tevhid edebilmeyi ve bu anlayış doğrultusunda münasebetlerimizi sürdürülebilmeyi başaran nadir milletlerden biriyiz.

Her ne kadar yakın dönemlerde, ülkemizin içine düşmüş olduğu iktisadî buhranlar fırsat bilinerek cemiyet mozağımızı ayırtırmaya ve kültür farklılıklarını birbirine düşman unsurlar gibi göstermeye çalışanlar ve bundan fayda umanlar olmuşa da, küçük bir silkinişle bu anızı hâlden kurtulmamız elbette mümkün görülmektedir.

İşte Türkiye Diyanet Vakfı böyle bir silkinişe katkıda bulunmak amacıyla bir dizi çalışmaya öncülük yapmış ve bunların ürünlerini de kitap olarak neşretmiştir.

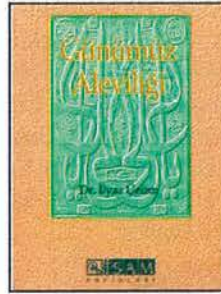
Tarikat-ı Aliyye-i Bektaşîyye

Müncî Baba olarak maruf Şeyh Baba Mehmed Süreyya'nın bir risâlesinin sadeleştirilmiş hâli. Sadeleştirmeyi Yard. Doç. Dr. Ahmet Gürtaş yapmış. Bir Bektaşîye klâsîği olan kitapta, Bektaşî tarikatının âdap, erkân ve inanç dünyası ele alınıyor.

Günümüzde Alevîlik ve Bektaşîlik

Vaktin düzenlemiş olduğu bir panelin metinleri. Kitapta, her kesimden ilim ve fikir adamının katıldıkları ve konuyu yorumladıkları panelin tebliğ ve müzakereleri yer alıyor. Meseleyi birlikte ve samimiyetle göğüsleminin bir misâli.

Günümüz Aleviliği

Dr. İlyas Üzüm tarafından yapılan bir sosyal alan çalışması. Alevî vatandaşlarımız kendilerini nasıl ifade ediyorlar? Günümüz temsilcileri kimlerdir ve görüşleri nelerdir? Kendi yayınları ve temel tezleri. Yani konuya içerden bir bakış.

Alevîlik Bektaşîlik Tartışmaları

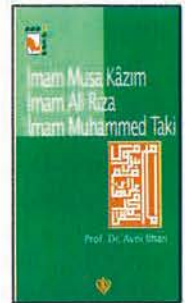
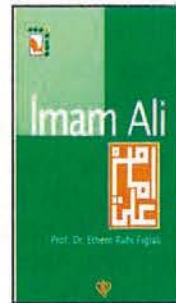
Prof. Dr. Cemal Sofuoğlu ve Prof. Dr. Avni İlhan, son 10-15 yıldır ülkemizde Alevîlik-Bektaşîlik konula-

rında çeşitli zeminlerde ilgili-ilgisiz, bilgili-bilgisiz tartışmalar olduğundan şikâyetle konuyu bir başka açıdan gündeme getirmeye çalışmışlardır. Hassas konular daha ciddi ve titiz davranmayı gerektirir düşüncesiyle ve herkesin okuyup anlayabileceği bir üslûpla meselelere açıklık getirerek olaya eğilmişlerdir.

Araştırmacılara göre İslâm tevhid dinidir. Bu birlik Hz. Peygamber ve ilk halifeler döneminde canlı bir şekilde görülmüştür. Sonraki dönemlerde ortaya çıkan ihtilaflar dinî muhtevalı olmayıp siyasîdir. Benzer siyasî ayrıntılar ve kanlı kardeş kavgaları çeşitli adlar altında zaman zaman hortlatılarak günümüze kadar süregelmiştir.

Allah'ın birliğine inanan herkes tevhidin birleştirici bayrağı altındadır. Türkiye'deki Şii-Alevî-Bektaşîlerin büyük çoğunluğu tevhid inancına bağlı, 12 imama saygılıdır. İslâmiyeti farklı anlayıp yorumlayanlar birbirlerinin düşmanı değil kardeşlerdir.

Günümüz dünyasında, Türk-İslâm kültürünün renklerini bir bütünün parçalanmaz unsurları telâkki etmeden kendimize bir yer edinebilmemiz mümkün değildir.

On İki İmam Serisi

Türkiye Diyanet Vakfı On İki İmam'ın hayatlarını ve görüşlerini tarafsız ve ilmi kriterler çerçevesinde neşretmeyi plânlanmış durumda. Amaç, hem yanlış bilgilenmeyi gidermek, hem de genç kuşaklara On İki İmam sevgisini aşılamak. Çeşitli ilim adamlarına siparişi verilen bu seriden elan iki kitap neşredilmiştir.

1. İmam Ali

Prof. Dr. Ethem Ruhi Fırlıklı tarafından kaleme alınmış.

2. İmam Musa Kâzım, İmam Ali Rıza, İmam Muhammed Taki

Prof. Dr. Avni İlhan tarafından kaleme alınmış.

Amerikalı Müslümanlar

●●● Kimliklerini Arıyor...

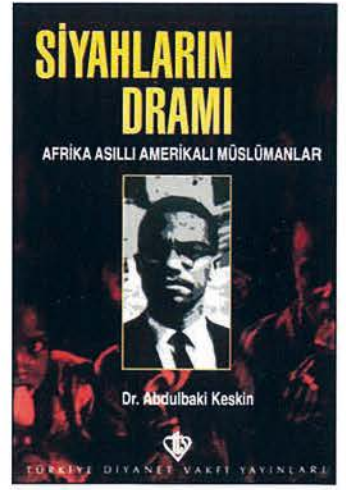
İnsanlık tarihi inançlarının, kültürlerinin, renklerinin, ırklarının, ilmi ya da siyasi düşüncelerinin farklılıklarından dolayı, toplu halde veya münferit olarak kurşuna dizilen, yakılarak, linç edilerek, ya da işkence yapılarak öldürülen milyonlarca insanın acı öyküleri ile doludur.

Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan bir araştırma incelemeye konu olan siyahların dramı da bir

bakıma böyle bir acı öykünün tarihi analizidir. Hayatta kalabilmek için beyazlara karşı ırk ve kültür üstünlüğü motiflerini koruyucu birer kalkan gibi kullanmak isteyen siyahlar, mücadelelerinin bir aşamasında, stratejilerinin bir paradoksa dayandığını anlamışlar, kendilerini küçük gören, hatta insan saymayan beyazların da üstünlük iddialarını aynı motiflere oturttuklarını fark etmişlerdir.

Malcolm X, Warith Deen Muhammed gibi bazı siyah liderlerce bu paradoksun tamamıyla farke dilmesinden sonradır ki Amerika'da, 500 yılı aşan tarihi ile geleneksel İslâm, kurtuluşun hakiki vasıtası olarak devreye girmiştir.

Dr. Abdülbaki Keskin, bu eserinde, ABD'deki siyah Müslümanların dramını tarihi ve sosyal boyutlarıyla ele alıp okuyucuların takdirine sunuyor.

Dr. Abdülbaki KESKİN,
TDV Yayınları,
146 Sh., Ankara 1998.

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınlarının 1998 AĞUSTOS ayında işletme merkezi ve yayınevlerinde en çok satılan yayınların listesi

Basılı Yayınlar

1. Kur'an-ı Kerim (çeşitleri) ve Meâli
2. Açıklamalı İbadet Rehberi
3. İslâm Hukuk İlminin Esasları
4. Günümüz Meselelerinde Fetvalar
5. Med. Hukuk Ceph. Ahmet Cevdet Paşa
6. Günümüzde Alevilik ve Bektaşılık
7. İslâm'da Nüfus Politikası
8. Açıklamalı Dua Kitabı
9. İbadet İlkeleri
10. İslâm'ın Işığında Kadın
11. Hutbeler
12. Er-Risâle
13. İlmi Gerçekler
14. Hadis Tarihi
15. Türkiye'deki Türk Dünyası

Yabancı Dildeki Yayınlar

Almanca

1. D. BOTSCHAFT DES KORAN
(Kur'an Davet Ediyor)
2. ERLAUBTES UND VERWEHRTES
(Helâller ve Haramlar)

İngilizce

1. GHAZALI AND IMMANUEL KANT
(Gazali ve Kant'ın Ahlâki Görüşleri)
2. THE BASICS OF ISLAM
(İslâm'ın Temel Bilgileri)
3. MOHAMMED THE PROPHET
(Hz. Muhammed)

Şeyh Edebalı'nın Osman Bey'e Nasihatı

Oğul,

İnsanlar vardır, şafak vaktinde doğar, akşam ezanında ölürler.

Avun oğlum avun.

Güçlüsün, kuvvetlisin, akıllısın, kelâmlısın.

Ama;

Bunları nerede, nasıl kullanacağını bilmezsen,

Sabah rüzgârında savrulur gidersin.

Öfken ve nefsin bir olup aklını yener.

Daima sabırlı, sebatlı ve iradene sahip olasin.

Dünya senin gözlerinin gördüğü gibi büyük değildir.

Bütün fethedilememiş gizemler, bilinmeyenler, görülmeyenler,

Ancak; senin fazilet ve erdemlerinle gün ışığına çıkacaktır.

Ananı, atanı say, bereket büyüklerle beraberdir.

Bu dünyada inancını kaybedersen yeşilken çorak olur, çöllere dönersin.

Açık sözlü ol. Her sözü üstüne alma. Gördün söyleme, bildin bilme.

Sevdiğin yere sık gidip gelme, kalkar muhabbetin itibar olmaz.

Üç kişiye acı:

Cahiller arasındaki âlime,

Zenginken fakir düşene,

Hatırlı iken itibarını kaybedene.

Unutma ki! yüksekte yer tutanlar,

Aşağıdakiler kadar emniyette değildir.

Haklı olduğunda mücadeleden korkma.

Bilesin ki! atın iyisine doru, yiğidin iyisine deli derler....